Ազգ
Azg
armenian daily
29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1995 ՈՒՐԲԱԹ # 251 (1005)

Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարարն այցելելու է Հայաստան

Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպանությունից վերջերս իմացանք, որ Միացյալ Թագավորության արտգործնախարար Մալկոլմ Ռիֆկինդը առաջիկա հունվարի 3-ին աշխատանքային այցով ժամանելու է Երեւան եւ հանդիպումներ է ունենալու հանրապետության ղեկավարության հետ քաղաքական ու տնտեսա-առեւտրական բնույթի մի շարք հարցերի շուրջ: Դեսպանությունը, ինչպես նման մակարդակի հանդիպումներում ընդունված է բրիտանական գործավարության մեջ, «Ազգ» օրաթերթն էր ընտրել պարոն Մալկոլմ Ռիֆկինդի հետ Լոնդոնից հարցազրույց անցկացնելու պատիվը համար: Շուրջ մեկ շաբաթ առաջ, դեսպանության խորհրդակով, «Ազգը» գրավոր ներկայացրել է իր հարցերը, եւ Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարարն արդեն պատասխանել է դրանց: Հետեւաբար, մեր վաղվա համարում, ինչպես պայմանավորվել ենք դեսպանության հետ, «Ազգի» ընթերցողները կծանոթանան պարոն Ռիֆկինդի հետ կայացած ոչ մեծ, բայց կարեւոր հարցազրույցին:

ԿՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

ՀՌԱԿ-ը կայացել է, բայց դեռեւս զանգվածային դիտի դառնա

1995 թվականին Հայաստանի Ռամկավար-ազատական կուսակցությունը, նախագահ Ռուբեն [illegible]յանի կարծիքով, անցավ դժվարին, բայց անհրաժեշտ զարգացման ճանապարհ: ՀՌԱԿ-ին հնարավորություն ընձեռվեց առաջին անգամ մասնակցելու խորհրդարանական ընտրություններին, ինչը, անկախ դրանից ընթացքի վերաբերյալ կուսակցության տեսակետից, վերջի ձեռքբերման առումով կարեւոր իրադարձություն էր: 1995-ին ՀՌԱԿ-ը անցավ նաեւ ներկուսակցական զարգացման բավականին վտանգավոր փուլ: Սակայն, ըստ Միրզախանյանի, տարվա առանձնահատկությունն այն է, որ կուսակցությանը հաջողվել է մնալ ինքնուրույն, իր գաղափարախոսության հավատարիմ: ՀՌԱԿ-ի կայացման առաջին փուլն արդեն ավարտվել է, այն, որպես կուսակցություն իր բոլոր դրսեւորումներով ձեւավորված է, Արմենոպրեսին տված [illegible] հարցազրույցում ասաց Ռուբեն Միրզախանյանը:

Ի՞նչ ՀՌԱԿ-ին չի հաջողվել այս տարի: Ռ. Միրզախանյանի կարծիքով, դեռեւս չի հաջողվել դառնալ զանգվածային կազմակերպություն: ՀՌԱԿ վարչության ատենապետի կարծիքով, քաղաքական ինստիտուտների առջեւ եկող տարի դրված է հենց այդ զարգացման նոր փուլի անցման խնդիրը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԿԱՐԾԻՔ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻՑ / ՎԱՐՉԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Վարդան Օսկանյան. Նավթի խնդիրը Ղարաբաղի համար ե՛ւ չարիք է, ե՛ւ բարիք

«Ազատություն» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ՀՀ արտգործնախարարի տեղակալ Վարդան Օսկանյանը անդրադարձել է ղարաբաղյան խնդրի կարգավորման խաղաղարար բանակցությունների ընթացքին: Ինչպես հաղորդում է Փաստ գործակալությունը, փոխնախարարը խոսելով Թուրքիայի դիրքորոշման մասին, մասնավորապես ասել է, թե վերջերս Թուրքիան ավելի հավասարակշռված դիրքորոշում է որդեգրել Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կապակցությամբ: Սկզբնական շրջանում դա այդպես չէր: Փոխնախարար Թուրքիայի նման դիրքորոշման հիմնական պատճառը համարում է մոտ մեկուկես տարվա զինադադարը: Նրա կարծիքով, երբ ռազմական գործողությունները վերսկսվեն, միգուցե Թուրքիան մի անգամ եւս իր օբյեկտիվ դիրքորոշումը կորցնի եւ հակված լինի ավելի պաշտպանելու ադրբեջանական կողմին:

Ինչ վերաբերում է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներին, ապա փոխնախարարի ասելով, ԱՄՆ-ը միշտ էլ ակտիվ է եղել այս ընթացքում, իսկ վերջերս մի քիչ ավելի ուշադրության կենտրոնում է պահում այդ հարցը: Պատճառներից առաջինը, նրա կարծիքով, ԱՄՆ-ի այն մտահոգությունն է, որ երբ բանակցային գործընթացը որեւէ արդյունք չտա, ապա առաջիկայում ռազմական գործողությունները կարող են վերսկսվել: Երկրորդ պատճառն այն է, որ մոտենում է կոնսորցիումի նավթի հետ կապված նավթատարի ճանապարհի որոշման ժամկետը եւ ամերիկացիների համար շատ լուրջ նշանակություն ունի դա եւ անվտանգ կուզենային լուրջ հաջողություն արձանագրված լիներ Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղ գործընթացում:

Միաժամանակ, նրանք լավ գիտակցում են, որ այս տարածաշրջանում շատ ավելի է կարեւորվում Ռուսաստանի դերը:

Թղթակցի այն հարցին, թե նավթի խնդիրը չարիք է, թե բարիք Ղարաբաղի ճակատագրի համար, փոխնախարար Օսկանյանը նշել է, որ այդ հարցին ոչ ոք երեւի չկարողանա ճիշտ պատասխանել: «Դա կարող է լինել եւ բարիք: Դա կարող է նաեւ լինել չարիք: Հենց այդ պատճառով է, որ մենք Հայաստանը, հստակ դիրքորոշում ունենք այդ կապակցությամբ: Դա այն է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության գործընթացը որեւէ ձեւով կապված չէ կասպիցի նավթի եւ նավթամուղի հետ: Երբ մենք նման մոտեցում ցուցաբերենք եւ այս երկու խնդիրները իրարից անջատենք, այդ ժամանակ մենք անվտանգ ապահովված կլինենք այն վտանգից, որը կարող է չարիք լինել Լեռնային Ղարաբաղի եւ Հայաստանի համար:

ԱԹԵՆՔ

Հունական թերթը՝ հայկական ջարդերի համար Թուրքիայի ստացած «հատուցման» մասին

Του Κώστα Μητρόπουλου

Հունաստանի ամենատարածուն «Տա Նեա» («Նորություններ») օրաթերթը դեկտեմբերի 18-ի համարում երգիծանկարիչ Կոստաս Միտրոպուլոսի հետեւյալ ծաղրանկարն է զետեղել եվրոպական միությունից վերջերս Թուրքիայի ստացած 1,3 միլիարդ էկյու օգնության առթիվ: Երգիծանկարում, ուր եվրամիությունը պատկերված է գրասեղանի ետեւ նստած, Թուրքիան իր հարեւան՝ զարմացած Հունաստանին ասում է. «Ոչ, հարեւան, ոչ, քրդերի ջարդերի համար չտվեցին, այլ հայկական ջարդերի դիմաց իրենց պարտքն է, որ վճարեցին»:

Հունաստանի հակաօդային ուժերը խփել են թուրքական մեկ «Ֆանտոմ»

ԱԹԵՆՔ, 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RFI: Հունաստան-Թուրքիա արդեն իսկ տրկված հարաբերությունները վատթարանալու միտում ունեն: Այսօր կեսօրին հունական Լեսբոս կղզու մոտ Հունաստանի հակաօդային պաշտպանության ուժերը խփել են թուրքական օդային ուժերի «Ֆանտոմ» տիպի ռազմական օդանավ, որը խախտել էր 2 երկրների օդային սահմանը: Օդանավի 2 օդաչուներին հաջողվել է ինքնաձիգ նստելատեղից թռչել պարաշյուտով: Ըստ նախնական տվյալների, հունական ծովուժը ձերբակալել է նրանց: Մինչեւ երեկոյան ուշ ժամին Անկարան դեռեւս ոչ մի հայտարարություն չէր արել:

ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Ֆրանսիան պայթեցրեց 5-րդ միջուկայինը

ՓԱՐԻԶ, 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RFI: Երեկ գիշեր, Խաղաղ օվկիանոսի հարավում Ֆրանսիան միջուկային նոր, 30 կիլոտոննա հզորությամբ ստորերկրյա փորձարկում կատարեց, 5-րդը Ժակ Շիրակի նախագահ դառնալուց հետո: Պայթեցումը անմիջապես, ինչպես նախորդ փորձարկումներից, հետո, բողոքի լայն ալիք առաջացրեց հատկապես տարածաշրջանի երկրներում: Ավստրալիան, Նոր Զելանդիան եւ Ճապոնիան բողոքի նոտա տվեցին Ֆրանսիային, մինչդեռ վերջինիս պաշտպանության նախարարը հայտարարեց, թե եւս 2 փորձարկում տեղի կունենա մինչեւ փետրվարի վերջը: Ավելի ուշ, Հունաստանը, Բելգիան, Մ. Նահանգները եւ այլ երկրներ իրենց բողոքը հղեցին Ֆրանսիային: «Գրինփիս» միջազգային կազմակերպությունը միջուկային փորձարկման համար ընտրված ժամկետը «մարդկության դեմ ծաղր» համարեց, մինչ ֆրանսիական ձախ կուսակցությունները, ինչպես նաեւ Սոցիալիստների նախագահ Պիեր Մորուան սաստկացրին իրենց քննադատությունը նախագահ Շիրակի դեմ:

ՏԱՐԱԳԻՐ

Վ. Չեռնոմիրդինի ամանորյա հեռագիրը Հ. Բագրատյանին

Դեկտեմբերի 28-ին վարչապետ Հրանտ Բագրատյանն ընդունեց Հայաստանում Ռուսաստանի Դաշնության արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Անդրեյ Ուռնովին, որը նրան հանձնեց ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի ամանորյա շնորհավորական հեռագիրը: Ինչպես տեղեկացանք ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունից, Ռուսաստանի վարչապետն իր հեռագրում հույս է հայտնել, որ 199[illegible] թվականը կլինի մեր երկրների հարաբերությունների հ[illegible]տագա նպաստավոր զարգացման, ԱՊՀ շրջանակներում ինտեգրացիոն գործընթացների ամրապնդման տարի: ՀՀ վարչապետը եւ ՌԴ դեսպանը զրույցի ընթացքում քննարկել են նաեւ ԱՊՀ երկրների մաքսային միություն ստեղծելու հարցը:

Այսօր դասալիքների համաներման հանձնաժողովի աշխատանքի վերջին օրն է

Այսօր աշխատանքը կավարտի զինվորական ծառայությունից խուսափած անձանց համաներման հանձնաժողովը: Հանձնաժողովի նախագահ գեներալ մայոր Աբրահամյանի վկայությամբ, հանձնաժողովի աշխատանքի երկու ամիսների ընթացքում ներման խնդրանքով հանձնաժողովին է դիմել հանրապետության դասալիքների ընդհանուր թվի 30-40 տոկոսը: Ներում չի շնորհվել միայն զորամասը մի քանի անգամ լքած զինծառայողներին, իսկ հիվանդության պատճառով զորամասը լքած դասալիքներին ուղարկել են բժշկական քննության: Պ-ն Աբրահամյանը ընդգծեց, որ մինչեւ դեկտեմբերի 29-ը համաներման հանձնաժողովին չներկայացած դասալիքների բախտը հետագայում կորոշի միայն դատախազությունը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Դեկտեմբերի 31-ին Երեւանի մետրոն կգործի մինչեւ գիշերվա ժամը 2-ը

ԵՐԵՒԱՆ, 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՆՈՅԵՄԲԵՐ: Տարեմուտին մետրոյով անվճար երթեւեկելու լավ ավանդույթը կպահպանվի նաեւ այս անգամ: Երբ նկատի ունենանք, որ մետրոն օրական սպասարկում է 150 հազար ուղեւորների, ապա կարելի է ենթադրել, որ զգալի նպաստ կլինի երեւանցիներին անվճար շրջափոխելու «նվերը»: [illegible] է կազմակերպության վրա [illegible] 3 մլն դրամ:

Ինչպես Սնարքին հայտնեց Երեւանի մետրոպոլիտենի փոխտնօրեն Արմենակ Զորյանը, դեկտեմբերի 31-ին մետրոն գործելու է մինչեւ գիշերվա ժամը 2-ը, հունվարի 1-ին մինչեւ ժ. 23-ը, իսկ մյուս օրերին մինչեւ ժամը 22-ը:

Խմբ. կողմից: «Ազգի» երեկվա համարում Մնարք գործակալության այս լուրը խմբագրությունն է՝ թե *իրը Երեւանի մետրոն տարեմուտին անվճար է աշխատելու: Տպագրելով ճիշտ տեղեկատվության համար ներողություն ենք խնդրում գործակալությունից, մետրոպոլիտենի ղեկավարությունից, ինչպես նաեւ ուղեւորներից ճշտման հասցեատեր անելու համար:*

Նոր պայթյուն Բելֆաստում

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցի հաղորդման համաձայն, չորեքշաբթի երեկոյան անհայտ չարագործները Բելֆաստի կաթոլիկական թաղամասում իր ընտանիքի անդամների ներկայությամբ գնդակահարել են 30-ամյա մի տղամարդու եւ թեթեւ վիրավորել նրա եղբորը տարեկան որդուն: Դեկտեմբեր ամսվա ընթացքում Հյուսիսային Իռլանդիայում կատարված արդեն չորրորդ սպանությունն է, որոնց պատասխանատվությունն իր վրա է վերցրել «Թմրադեղերի դեմ ուղղակի գործողություն» կազմակերպությունը: Ենթադրվում է, որ վերոհիշյալ կազմակերպության անվան տակ հանդես է գալիս Իռլանդական հանրապետական բանակը, որի «հաշվին» օլսթերյան արյունալի հակամարտության տարիներին գրանցել են հարյուրավոր զոհեր:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

Գլխավոր խմբագիրը բանտարկվեց Արաֆաթի հայտարարությունը առաջին էջում չզետեղելու համար

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, RFI: Պաղեստինյան մեծագույն «Ալ Կուդս» օրաթերթի գլխավոր խմբագիրը դեկտեմբերի 25-ին ձերբակալվել եւ բանտ է տարվել Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության նախագահ Յասեր Արաֆաթի հայտարարությունը թերթի նույն օրվա համարում 1-ին էջի փոխարեն, ինչպես հանձնարարվել էր իրեն ներքին անվտանգության մի սպայի կողմից, 8-րդ էջում զետեղելու համար: ՊԱԿ-ի բանբերը թեեւ հայտարարել էր, թե միջադեպը փակված է, սակայն այսօր, ձերբակալվելուց 48 ժամ հետո, գլխավոր խմբագիրը դեռեւս գտնվում էր բանտում: Նրա հետ հանդիպելու բոլոր փորձերը ձախողությամբ են ավարտվել:

digitised by A.R.A.R.@

ԹՎԵՐ, ՓԱՍՏԵՐ

Հին Երեւանի տարեգրությունից

1878 թ. Երեւանի փողոցները գիշերը լուսավորվում էին նավթի 74 լապտերներով: 1906-ին դրանց թիվը հասավ 722-ի: 1907 թ. Զանգվի վրա կառուցվում է «Ամպեր» ընկերության 200 կվ հզորությամբ էլեկտրակայանը, որը նախատեսված էր Երեւանի լուսավորության համար: Քաղաքի կենտրոնում նավթի լապտերների մեծ մասը փոխարինվում է էլեկտրականով: Յուրաքանչյուր լամպը քաղաքի վրա նստում էր 12 ռուբլի: Զանգվի վրա կառուցվում է նաեւ «Շուստով եւ որդիներ» ընկերության էլեկտրակայանը, որի հզորությունն ընդամենը 60 կվ էր եւ էներգիա էր տալիս այդ ընկերության գինու կոնյակի գործարանին:

* * *

XX դարի սկզբին Երեւանում գործում էին «Պետական», «Թիֆլիսի առեւտրական», «Ազով-Դոնյան» եւ «Վոլգա-Կամայի» բանկերի բաժանմունքները:

* * *

Ռուս խոշոր ձեռնարկատեր Շուստովը, որը ռուսական կայսրության մի շարք քաղաքներում ուներ գինու եւ սպիրտի բազմաթիվ գործարաններ, 1899 թ. գնում է դեռեւս 1887 թ. Թաիրյանի հիմնադրած գինու-կոնյակի գործարանը եւ մի քանի անգամ ընդարձակում այն: XX դարի առաջին տասնամյակի վերջերին Երեւանյան նահանգի կոնյակը, գինու եւ մաքուր սպիրտի արտադրության ավելի քան 50 տոկոսը կենտրոնացված էր Շուստովի ձեռքին: 1912 թ. գործարանի հիմնական կապիտալը կազմում էր 402 հազար ռուբլի:

1893 թ. Երեւանում հիմնվել էին կոնյակի երկու այլ՝ Աֆրիկյանի եւ Գյոզալյանի, իսկ 1894-ին՝ Սարաջյանի գործարանները:

* * *

Մեխանիկական արհեստանոցի հիման վրա 1905 թ. Տեր-Ավետիքյան եղբայրները հիմնադրում են թուջակաղապարման մեխանիկական գործարանը, որն արտադրում էր շոգեշարժ աղացներ եւ ջրաղացներ, պոմպեր, խաղողաճզմիչ եւ բամբակազտիչ մամլակներ, շոգեկաթսաներ, զանազան սարքեր:

* * *

1892 թ. Երեւանում հիմնադրվել է Ավետյանի գարեջրի գործարանը, որի արտադրանքը Ռուսաստանում մի քանի անգամ շահել է մրցանակներ եւ արժանացել մեդալների:

* * *

1911 թ. Էսանյանը հիմնում է մրգի պահածոյի գործարանը: Քաղաքում գործում էր նաեւ Ահարոնյանի մրգի պահածոյի ձեռնարկությունը: Վերջինս իր արտադրած բարձրորակ դեղձի կոմպոտի համար 1905 թ. Փարիզի ցուցահանդեսում ստացել էր հատուկ դիպլոմ:

* * *

1902 թ. գարնան վերջին ավարտվում է Ալեքսանդրապոլ-Երեւան երկաթուղու շինարարությունը, եւ Երեւանը կապվում է անդրկովկասյան երկաթգծի հետ:

* * *

Երեւան քաղաքի եւ Ռուսաստանի այլ բնակավայրերի միջեւ առեւտրի զարգացման հենքի վրա քաղաքում 1890-ական թթ. սկզբներից գործում էին փոխադրական երկու ընկերություններ՝ «Նադեժդան» եւ «Ռուսական ընկերությունը»: 1893 թ. Երեւան-Աղստաֆա խճուղով այդ ընկերություններն ուղարկել են 500942 եւ ստացել են 193280 փութ զանազան ապրանքներ: Հետագայում, երկաթուղու կառուցումից հետո ապրանքափոխադրումները բավականին աճել են:

* * *

XIX դարի վերջին քառորդում Երեւանի վաճառականների թիվը հասնում էր ավելի քան 500-ի: 1886 թ. առեւտրական արտոնագրեր էին շնորհվել 531 վաճառականի: Քաղաքային վարչությունը իրավունք չուներ խառնվելու առեւտրականների ներքին գործերին: Խանութների նկատմամբ նրա հսկողությունը սահմանափակվում էր միայն մի քանի պարտադիր կանոնների հրապարակմամբ եւ դրանց կիրառմամբ: Այդ կանոնները միայն վերաբերում էին յուրաքանչյուր խանութի առջեւի մասում լաստակած սանիտարական վիճակի պահպանմանը:

ԱՄԱՆՈՐ

Ֆրանս դը Հարթինգ. Ես սիրում եմ Հայաստանը

Հայաստանում Ֆրանսիայի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ֆրանս դը Հարթինգը շնորհավորել է ամանորի առթիվ: Նրանում մասնավորապես ասվում է.

«Ձեր երկիրը ես շատ սիրեցի: Ֆրանսիայի դեսպանությունն ամբողջությամբ, Ֆրանսիայի ներկայացուցիչներից յուրաքանչյուր ոք սիրահարվել է Հայաստանին:

Մենք գիտակցում ենք այս երկրի դժվարությունները, պատրաստ ենք նրան օգնել՝ ի հայտ բերելու իր հնարավորությունները եւ թեթեւացնելու դժվարությունները: Մենք հետեւել ենք նրա առաջին քայլերին, հուզվել ենք նրա գործած սխալների համար, սխալներ, որոնք մենք նույնպես կատարել ենք ուրիշ ժամանակներում եւ չէինք ցանկանա, որ դրանք կրկնեին նրանք, ում հարգում ենք: Մենք ողջունել ենք այս երկրի ջանքերն ու առաջընթացը, պատրաստ ենք կանգնել մեր սահմանափակ, բայց անսահման բարեկամությամբ լի, հնարավորությունների շրջանակներում:

Յուրահատուկ ժողովուրդ է հայ ժողովուրդը, որի բախտը երկար ժամանակ միահյուսվել է ուրիշ ժողովուրդների, ինքնակալների բախտի հետ, եւ այսօր վերջապես, ինքը պետք է որոշի իր ապրելակերպը եւ կերտի իր ապագան: Մի ժողովուրդ, որ դարեր շարունակ ձգտել է գոյատեւման եւ որն այսուհետեւ պետք է սովորի ապրել: Կիրթ ու տաղանդավոր մի ժողովուրդ, որը պետք է մշակի իր անվերջով կյանքը: Հավատարիմ նպատակասլաց մի ժողովուրդ, որն այսօր պետք է ծաղկի իրեն շրջապատող աշխարհի մեջ դժվար եւ անզիջում, բայց խոստումնալից եւ գրավիչ մի աշխարհ:

Հայ ժողովրդին, ձեզանից ամեն մեկին, ես սրտանց ցանկանում եմ հաջողության հասնել այս բազմակողմանի փոփոխությունների մեջ առանց արմատակողմնորոշ երազների, հիմնական հարցերում առանց զիջումների, խորաթափանցությամբ, խոստումով եւ վայելչությամբ:

Լավ եւ բարեհաջող տարի բոլորին:

ՖՐԱՆՍ ԴԸ ՀԱՐԹԻՆԳ

ՏԵՍԱԿԱՆ

Ամանորյա ներկայացումները մանկույթի օջախներում՝ մինչեւ հունվարի կեսերը

Ամանորը մանուկների համար սկսվել է զվարճալի հանդեսներով ու ներկայացումներով: Մայրաքաղաքի շուրջ 10 թատրոնները, դեկտեմբերի 24-ից տոնական ուրախ ներկայացումներով են բացել իրենց դռները երեխաների առաջ: «Կախարդված ճարանձավ», «Կախարդական պարահանդես», «Սպի սուտը», «Ձմեռային կապակ», «Կախարդական փայտիկ» եւ այլ ներկայացումները, որոնք երեխաների համար հաճելի հանդիպումներ են սիրված հեքիաթների հերոսների, Ձմեռ պապի ու Ձյունանուշի հետ, կշարունակվեն մինչեւ հունվարի կեսերը: Ինչպես Արմենպրեսի թղթակցին տեղեկացրին մանկույթի օջախներում, տոնական այդ հանդեսները հիմնականում կազմակերպվել են իրենց միջոցներով ու ջանքերով:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ռուսաստանում հայկական անձնագրերի հետ կապված խնդիրներ չկան

ԱՊՀ երկրներում նոր՝ հայկական անձնագրերի ընդունման շուրջ պտտվող ասեկոսեների վերաբերյալ ՀՀ ՆԳ նախարարության անձնագրային եւ վիզաների վարչությունից Արմենպրեսի թղթակցին տեղեկացրին. Հայաստանի շատ քաղաքացիներ, որոնք մեկնում են Ռուսաստան կամ ԱՊՀ այլ հանրապետություններ, խուսափում են նոր անձնագրեր ձեռք բերել՝ պատճառաբանելով, թե այնտեղ ռուսերեն նշումներ չլինելու պատճառով այդ երկրներում դրանք չեն ընդունվում: Այս հարցով վարչությունը դիմել է ռուսական դեսպանատանը, որտեղից պատասխանել են, ու Ռուսաստանում հայկական անձնագրերի ընդունման հետ կապված ոչ մի խնդիր չկա, եւ որ դրանք ընդամենը անհիմն խոսակցություններ են:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Հիրավի, անհնարին է երբեմն մարդկային հոգին... նաեւ մուրացկանի

Երեւանում շատացել են ազատորեն ու մուրացկանները: Նրանց կողքով մեծ մասամբ գլխահակ ենք անցնում... Բայց ամեն անգամ այդպես անցնելն էլ մարդկություն չէ: Եվ ահա առավոտյան մի ժամի, երբ վերջին գործերս պիտի ավարտեի ու վերադառնայի տուն, Աբովյան փողոցում իմ ճանապարհին կանգնած էր բարձրահասակ, սարինով ու լրջադեմ մի մարդ հենակներով, ձեռքը պարզած: Անցնելիս անվճռականորեն մոտեցա ու, ծածկելով, որ չնչին է, մի տասը դրամանոց դրեցի ձեռքը: Եվ բարեկամական ժպիտով ավելացրի. «Կներեք, շատ չունեմ...»: Պաղ լռությունն ու բնազդված արհամարհանքով, բնական հայացքը եղավ իմ պատասխանը: Ուրեմն ես ինքս էլ հիացած չէի իմ տվածով, բայց նման կոպիտ անշնորհակալությունն էլ անսպասելի էր ու խիստ ցնցեցին: Հեշտ է. իսկ ի՞նչ էր պահանջում կյանքի փորձ ունեցող այդ մարդը մի հասարակության մեջ, որի անդամների գերակշիռ մասն այսօր ինքը շատ դեպքերում օգնության կարիք ունի...

Մինչեւ կեսօր մի երկու տեղ էլ մենակ մեծ տասնյակի 10-ական դրամ տվեցի ու անցա (կարծես մեկն ամաչեր մեզ, մյուսն ասաց աղոթեց), բայց առաջին դեմքի բորբոքած ճնշող տպավորությունը չանցավ: Եվ մի պահ շփոթվեցի, երբ աչքս Բաղրամյանի պողոտայում ինձ մոտեցավ բարձրականից երիտասարդ, միջակ հագնված մի կին ու, կողքիցս քայլ գցելով, ոչ տեղական առոգանությամբ ասաց. «Ինձ մի քիչ օգնություն տվեք»: Երեւի նա նայել էր մաքուր արդուկած տաբատիս, փողկապիս ու արեւային ակնոցիս: «Քույրիկ, ասացի, հագածս տեսնո՞ւմ ես»: Ու ցույց տվի տաբատիս մաշված փողերը: Նա նայեց, գլխով արեց ու կանգ առավ: Չունեմ ասի, որ լինեի... Այս անգամ կինը հաշտ ժպտաց ու ասաց. «Բան չկա, եղբայր, ոչինչ»:

Նա, որին ոչինչ չտվի, ինձ հասկացավ: Հիրավի, անհնարին է երբեմն մարդկային հոգին:

ԳԵՂԱՄ ՄԻՐԶՈՅԱՆ

ՇՐՋԱՆ

Գուլիեւը Ղարաբաղին խոստանում է «մի քանի անգամ բարձր կարգավիճակ»

Ադրբեջանի խորհրդարանի նախագահ Ռասուլ Գուլիեւի կարծիքով՝ կարգավիճակը, որն Ադրբեջանը խոստանում է տալ Լեռնային Ղարաբաղի հայերին, ավելի բարձր կլինի՝ քան նախկինը: «Լեռնային Ղարաբաղը, որը Ադրբեջանի մի մասն է, ինչպես եւ մյուս շրջանները, մի քանի անգամ ավելի բարձր կարգավիճակ կունենա», հայտարարել է նա Բի Բի Սի ռադիոկայանի թղթակցին: Ըստ նրա, Լեռնային Ղարաբաղը, ինչպես եւ Ադրբեջանի մյուս բոլոր վարչական միավորները, որեւէ ծրագիր իրականացնելու համար հարկադրված չեն լինի թույլտվություն վերցնել կենտրոնից:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՆԱՏՕ-ն պատրաստ է կռվել ադրբեջանցիների փոխարեն

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ադրբեջանի ԱԳ նախարար Հ. Հասանովը ափսոսանք է հայտնել այն առթիվ, որ իբր ՆԱՏՕ-ի ղեկավարությունը հանդես է գալիս հայերի կողմից Ադրբեջանի գրավյալ տարածքների ազատագրմանը մասնակցելու դեմ: «Սակայն մենք պետք է եւ պիտի դնենք այս հարցը: ՆԱՏՕ-ն պատրաստ է զբաղվել դրանով, քանի որ նա պատասխանատու է եվրոպական մայրցամաքի անվտանգության համար: ՆԱՏՕ-ի մասնակցությունը կարող է լինել այնպես, ինչպես Բոսնիայում կամ այնպես, ինչպես դա եղավ Քուվեյթում»:

Թբիլիսիում տպվելու է նախագահական թերթ՝ եռօրյա եւ վրացերեն

ԹԲԻԼԻՍԻ, 27 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Պետական գրասենյակը հաստատեց նախագահական թերթ «Սաքարթվելոս գազեթի» անունով (ժողովրդական թերթ), որը լինելու է եռօրյա եւ վրացերեն: Թերթի գլխավոր խմբագիր է նշանակվել խորհրդարանի մամլո կենտրոնի նախկին ղեկավար եւ «Սաքարթվելոս պառլամենտի» թերթի գլխավոր խմբագիր, 42-ամյա Գիա Լոմաձեն:

ՕՐՎԱ ԹԵՄԱ

Գրիպի դեմ պատվաստումներն անիմաստ են

ՀՀ առողջապահության փոխնախարար Տարոն Մկրտչյանն «Ազգի» այն հարցին, թե Հայաստան բերվա՞ծ է արդյոք գրիպի պատվաստանյութ (վակցինա), բացասական պատասխան տվեց: Միաժամանակ նա հայտնեց, որ պատվաստանյութ առաջարկվել է այս տարվա սկզբին Միացյալ հայկական ֆոնդի գործադիր տնօրեն Հարութ Սասունյանի կողմից: Այն ներկրվել է Հայաստան, եւ պատվաստվել է 100 հազար մարդ: Հոկտեմբերին կրկին առաջարկություն է եղել նույն մարդու կողմից, սակայն փոխնախարարի եւ հիգիենիկ ու համաճարակային վարչության պետի. Մանրիկյանի կարծիքով որեւէ պատվաստանյութ էական ազդեցություն ունենալ չի կարող, որովհետեւ գրիպի հարուցիչը (վիրուսը) հաճախ է փոխակերպման (մուտացիա) ենթարկվում: Նրանց հայտարարությամբ Հայաստանում եւ առհասարակ գոյություն ունեցող տեխնոլոգիաներով հարուցիչի հետազոտությունները տեւում են 4-5 ամիս, իսկ այդ ընթացքում հարուցիչը նվազում է: Եւ պատվաստանյութի օգտագործումը օրակարգից դուրս է գալիս: Բացի այդ, յուրաքանչյուր առաջարկվող պատվաստանյութ կարող է օգտագործվել գրիպի 3-4 տարատեսակի դեմ միայն: Փոխնախարարի կարծիքով, մարդասիրական օգնությունը կարելի է օգտագործել ավելի նպատակամետ եւ պատվաստանյութի փոխարեն ներկրել ավելի խիստ անհրաժեշտ «միջոցներ»:

Այվազովսկու նկարի առեւանգման պատճառը ձմեռային ցու՞րտն է

«Այվազովսկու նկարի առեւանգմանը երեւի թե նպաստեց նաեւ ձմեռային ցուրտը», ասաց պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանը: Կողոպտիչը կտրել է հայկական արվեստի սրահում ցուցադրվող նկարը պահող պարանն այն պահին, երբ սրահի հսկիչը տաքանալու նպատակով մոտեցել է էլեկտրական ջեռուցիչին: Իսկ պատկերասրահում ցուցադրվող նկարները չունեն առանձին ազդանշանային համակարգ վերջինիս բանկարժեք լինելու պատճառով:

Այվազովսկու նկարի որոնման համար հայտարարվել է արդեն միջազգային հետախուզում, զգուշացված է մաքսային վարչությունը: Հայտնի են կողոպտչի արտաքին նշանները: Նրա մոտավոր դիմանկարը տպագրվել է թերթերում: Պատկերասրահի տնօրինությունը խոստացել է 500 դոլարի դրամական պարգեւ նրանց, ովքեր տեղեկություն կարող են հայտնել նկարի մասին: Շ. Խաչատրյանի գնահատմամբ փայտի վրա արված նկարի գինը կազմում է 3-4 հազար դոլար: Այն փարիզաբնակ մեր հայրենակից Զարեհ Մինասյանի նվերն էր պատկերասրահին:

Այս կողոպուտը նման երկրորդ դեպքն է այս տարի: Հունիսի 5-ին Երեւանի Ռուսական արվեստի թանգարանից առեւանգվեց Միխայիլ Վրուբելի ջրանկարը, որի մասին դեռեւս տեղեկություններ չկան:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԵՊԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ինը եւ առաջնորդ ԴԱՆԵԼ ԴԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
Յօդուածը «Ազգին» պատկանում է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

Դեկտեմբերի 28-ին տեղի ունեցավ ՀՀ կառավարության նիստ, որը վարում էր վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը։

Քննարկվեց եւ հավանություն տրվեց «Հայաստանի Հանրապետության պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման 1996 թվականի ծրագրի մասին» ՀՀ օրենքի նախագծին, որը քննարկման ընթացքում արված դիտողությունների եւ առաջարկությունների հիման վրա լրամշակումից հետո կներկայացվի ՀՀ Ազգային ժողով։

Ծրագիրը ձեւավորվել եւ կազմվել է որպես սեփականաշնորհման նախորդ ծրագրերի (1994 թ. եւ 1995 թ.) օրգանական շարունակություն, սակայն, ի տարբերություն նրանց, 96-ի ծրագրում առավել որոշակիացված են նպատակներն ու խնդիրները, ինչպես նաեւ ձեռնարկությունների եւ օբյեկտների ընտրության սկզբունքները։ Մասնավորապես, սեփականաշնորհումը եւ ապապետականացումը դիտարկվում է որպես տնտեսության մենաշնորհային ենթակառուցվածքներում տնտեսական խաղաղականության արդյունավետ գործիք, եւ առանձնապես մենաստեր համակարգերում հակամենաշնորհային խաղաղականության վարման միջոց եւ դրանց պետական վերահսկողության պահպանում գույքի պետական բաժնեմասի միջոցով։ Նախատեսվում է արտադրական եւ սոցիալական ենթակառուցվածքներում ապապետականացման ավելի լայն կիրառում, ինչպես նաեւ սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման մեթոդների ընդլայնում եւ խորացում։

Ծրագրով նախատեսվում է 1996 թ. սեփականաշնորհել 4181 օբյեկտ։

Քննարկվեց բժշկական եւ դեղագործական գործունեության կանոնակարգման հարցը։ Սահմանվեց, որ բժշկական ու դեղագործական գործունեությունը ենթակա է պետական մասնագիտական լիցենզավորման։ Լիցենզավորման ենթակա են բժշկական եւ դեղագործական գործունեություն իրականացնող ձեռնարկությունները, հիմնարկները եւ կազմակերպությունները անկախ սեփականության ձեւից, կազմակերպական իրավական տեսակից, գերատեսչական ենթակայությունից, ինչպես նաեւ ֆիզիկական անձինք՝ բժիշկները, դեղագործները, միջին բուժաշխատողները եւ դեղագործները։

Լիցենզավորումն իրականացնում է ՀՀ առողջապահության նախարարությունը։

Հավանություն տրվեց Հայաստանի Հանրապետության կառավարության եւ Ֆրանսիայի Հանրապետության կառավարության միջեւ ստորագրվելիք մի այլ փաստաթղթի, որով նախատեսվում է 40 մլն ֆրանկի օգնություն Հայաստանի կառավարությանը։ Այդ գումարից 15,5 մլն ֆրանկը ֆրանսիական գանձարանի նվիրատվությունն է, իսկ 24,5 միլիոնը վարկ՝ 40 տարի ժամկետով, որից 10-ը առանց հարկման, տոկոսադրույքը 0,75։

Քննարկվեց եւ հաստատվեց պետական ու պետական մասնակցությամբ ձեռնարկությունների կողմից արտադրական նշանակության սարքավորումների, մեքենաների եւ տեխնիկայի այլ տեսակների արտահանման կարգը։ Հաստատվեց Հայաստանի Հանրապետությունից արտահանվող այն արտադրական նշանակության տեխնիկայի անվանացանկը, որի վրա տարածվում է որոշման գործողությունը։

Կառավարության նիստում քննարկվեցին նաեւ մի շարք այլ հարցեր։

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԼՐԱՏՈՒ

Առողջապահական լայն կիրառում արտադրական եւ սոցիալական ենթակառուցվածքներում

Կիսուցվի կարկտահարության եւ հեղեղումների հետեւանքով հասցված վնասը

ՀՀ վարչապետի 1995 թվականի դեկտեմբերի 27-ի թիվ 364 որոշմամբ կիսուցվի 1995 թվականի սեպտեմբերի 9-ին Մարտունու շրջանի Արծվանիստ, Ծովինար, Վարդենիկ եւ Ձոլաքար գյուղերի տարածքում տեղի ունեցած կարկտահարության եւ հեղեղումների հետեւանքով քաղաքացիների գույքին հասցված վնասը։ Այդ նպատակով հանրապետության կառավարության պահուստային ֆոնդից Մարտունու շրջխորհրդի գործկոմին կհատկացվի 23,7 մլն դրամ։

ՀՀ քաղաքաշինության նախարարությանը հանձնարարված է կազմել Արծվանիստ եւ Ձոլաքար գյուղերի տարածքում հեղեղապաշտպան կառուցվածքների շինարարության նախագծանախահաշվային փաստաթղթերը, ֆինանսների նախարարությանը՝ իրականացնել նշված աշխատանքների ֆինանսավորումը։

Համապատասխան հանձնարարականներ են տրվել նաեւ այլ նախարարությունների ու գերատեսչություններին։

ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԸՐՋԱՆ

Իրան-Հայաստան ավտոճանապարհը անվտանգ է

Անխուսափ առաջ մամուլում, այդ թվում եւ «Ազգում» հրապարակված որոշ նյութերում Իրան-Հայաստան ավտոճանապարհի Գորիսի շրջանի տարածքով անցնող շուրջ 70 կմ հատվածը իրանական բեռնատարների համար որակվել էր որպես բաղանի, գողության եւ ավազակության ճանապարհ։ Այդ խոսք գնահատականին նպաստել էր ավտոմեքենաներից գողությունների ու բաղանի մի շարք դեպքերից հետո 1995-ի օգոստոսին Գորիս-Կապան ավտոճանապարհի 17-րդ կմ-ի վրա ավազակային նպատակներով իրանցի վարորդի սպանությունը։ Չարաբեր դեպքից հետո փոխվեց Գորիսի ՆԳ բաժնի ղեկավարությունը։ Նոր ղեկավարության նաեւ մամուլում հրապարակված հավաստիացումները, ու ճանապարհի գործայան հատվածին այլեւս որեւէ մեկը չի կարող նման գնահատական տալ, ժամանակին թվում էին բարձրագոչ ու հավակնոտ։

Տարեմուտի նախօրեին, երբ անցել է 4 ամսից ավելի ժամանակ, փաստերն կարելի է ասել, որ հավաստիացումները իրականություն են դարձել։

Ինչպես տեղեկացրեց Գորիսի ՆԳ բաժնի պետի օգնական տեղակալ, միլիցիայի մայոր Սամվել Հարությունյանը, սկսած սեպտեմբերի ամսից իրանցի վարորդներից գողության կամ ավազակային հարձակման վերաբերյալ որեւէ ահազանգ չի գրանցվել։ Առանց լրացուցիչ օգնության ողջ ճանապարհահատվածը վերահսկվում է ՆԳ բաժնի աշխատակիցների ջանքերով։ Իսկ իրանական ավտոմեքենաները, հատկապես Արաքսի կամրջի բացումից հետո, երթեւեկում են գիշեր-ցերեկ։ Գորիսում օտարերկրացիների նկատմամբ հանցավոր ոտնձգություններ բացառված են, եւ ոչ միայն ճանապարհներին։ Վերջին ամիսներին չի գրանցվել ոչ մի ծանր հանցագործություն, իսկ ավելի վաղ կատարված սպանության փորձի մեջ մեղադրվող հանցագործը, որը գտնվում էր փախուստի մեջ, ձերբակալվել է։

ՍԱՐԳԻՍ [illegible]

ՏԱՄԱՌՈՏ

Դեկտեմբերի 30-ին Երեւանում կանցկացվի հրուշակեղենի ցուցահանդես-վաճառք

ԵՐԵՎԱՆ, 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՍՆԱՐՔ։ Դեկտեմբերի 30-ին առեւտրի, սպասարկումների եւ զբոսաշրջության նախարարությունը Երեւանի Ազատության հրապարակում կազմակերպում է խոհարարական արտադրանքների եւ հրուշակեղենի նախատոնական ցուցահանդես-վաճառք։ Ինչպես հայտնեցին նախարարության մամուլի ծառայությունում, հասարակական սննդի 30 կազմակերպություններ կներկայացնեն 40 անուն պատրաստի արտադրանք ու կիսաֆաբրիկատ։ Նույն աղբյուրը հաղորդում է, որ նախարարությունը շարունակում է կարգի եւ ծվի շուկայական գները կարգավորել պետական հատվածում այդ մթերքների վաճառքն ավելի էժան գներով կազմակերպելու միջոցով։

96-97 թթ. մայրաքաղաքում բենզալցման եւ առեւտրի կրպակներ չեն լինի

Եկող տարվանից մայրաքաղաքում կսկսվի ավտոմեքենաների լիցքավորման հիմնական կայանների կառուցումը։ Ըստ Երքաղգործկոմի նախագահի տեղակալ Վարդան Վարդապետյանի, բենզալցման կրպակները նախատեսված էին անցումային փուլի համար, եւ 96-97 թթ. դրանք կվերացվեն։ Նույնը սպասվում նաեւ առեւտրի մյուս կրպակներին, որոնք խանութներում առեւտրի աշխուժացման հետ կապված նույնպես դուրս կմղվեն։

ԱՐՄԵՆՊՐԵ

Երեւան-Նոյեմբերյան երթուղու ավտոբուսների ուղեվարձը՝ 1300 դրամ

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ։ Նոր տարվա նախօրյակին սահմանամերձ Նոյեմբերյանը ավելի հեռացավ մայրաքաղաքից։ Արդեն մեկ շաբաթ է, ինչ թանկացել է Երեւան-Նոյեմբերյան երթուղու ավտոբուսների ուղեվարձը։ Եթե մինչ այդ Նոյեմբերյանի ավտոձեռնարկության «ՊԱԶ» մակնիշի ավտոբուսով մայրաքաղաք հասնելը արժեր 900 դրամ, ապա այժմ 1300 դրամ է։ Նույն երթուղու ուղեվարձը երեւանյան «Իկարուս»-ների դեպքում կազմում է 1500 դրամ, նախկին 1100 փոխարեն։

ՍՏՈՄԱՏՈԼՈԳԻԱ

Բուժեք ձեր ատամներն այսօր, այլապես վաղը դրա համար ստիպված կլինեք ավելի թանկ վճարել

Հանրապետական ստոմատոլոգիական պետական ձեռնարկությունը (նախկինում հանրապետական ստոմատոլոգիական կենտրոն) արդեն գրեթե 4 տարի գործում է վճարովի հիմունքներով։ Գները ժամանակ առ ժամանակ աճում են համապատասխանաբար պակասեցնելով այցելուների թիվը։ Գների վերջին աճն այստեղ տեղի ունեցավ օգոստոսի 1-ին միանգամից 100 տոկոսով։ Դրամի հարաբերական կայունության պայմաններում գների այդօրինակ շեշտակի «առաջընթացը» խնդրեցինք մեկնաբանել պետական ձեռնարկության տնօրեն Վանիկ Վանցյանին։

— Մեզ մոտ ծառայությունների գները պայմանավորվում են ոչ թե դրամի փոխարժեքով, այլ շուկայում առկա գներով։ Ձեռնարկությունն անցել է լիակատար ինքնաֆինանսավորման եւ տնտեսական հաշվարկի։ Հիվանդի բուժման համար անհրաժեշտ բոլոր նյութերը, դեղորայքը, սարքերը, գործիքները, դրսից են բերվում բացառապես մասնավոր ճանապարհներով, որտեղ բան կորչում են։ Պետական ֆինանսական միջոցներ են «խժռում» էլեկտրականությունը, նոր տեխնիկան, եւ կոմունալ վճարները։ Առհասարակ պետության վարած հարկային քաղաքականությունը բուժհիմնարկների նկատմամբ չափազանց կոշտ է եւ, կարծում եմ, վերանայման կարիք ունի։ Այլապես մեր բժշկությունը ծանր կորուստներ կկրի։

Այսօր դեռ կան պոլիկլինիկաներ, որտեղ բուժումը ձրի է կամ համեմատաբար էժան, բայց նախ, բոլորն էլ լավ գիտեն «անվճար» բժշկության գինը, եւ հետո, նման բուժհաստատությունները հիմնված չեն տնտեսական հաշվարկի վրա եւ վաղ թե ուշ կանհետանան, համենայն դեպս, ստոմատոլոգիայի բնագավառում։ Վերջինս ամբողջությամբ անցնելու է վճարովի հիմունքների։ Սա չի բացառում պետության կողմից ֆինանսավորվող անվճար հատվածի՝ պետական պատվերի իրականացումը։ Մեր ձեռնարկությունն, օրինակ, նախնական պայմանավորվածության համաձայն, 60 տոկոսով պետք է կատարեր պետական պատվերը, մինչդեռ իրականում այն հազիվ հասնում է 30 տոկոսի։ Պետական պատվերն ընդգրկում է բուժակառուցների եւ հաշմանդամների անվճար բուժումը եւ պրոթեզավորումը, որի համար առողջապահության նախարարությունը որոշակի գումարներ է տրամադրում այսպես կոչված «բուժանձերի ֆոնդին», թեեւ, պետք է ասել, բավականին անկանոն։ Օրինակ, վերջին երեք ամսում ոչինչ չի մուծվել, իսկ վերջերս հատկացված 2 միլիոն դրամի 1300000-ն արդեն ծախսվել է։ Պետական պատվերը հաշվարկված է ցածր գներով եւ ոչ մի շահութաբերություն չի ապահովում։

Գների բարձրացումը մեզ բույլ է տալիս ընդամենը մնալ «ջրի երես», վճարել նյութերի, հոսանքի համար, հոգալ բուժանձնակազմի աշխատավարձը, նորմալ բուժպայմաններ կում իրագործելու համար անհրաժեշտ ծախսերը, իսկ զարգացման մասին խոսելն ավելորդ է։ Մեծ դժվարությամբ կարողացանք վերանորոգման աշխատանքներ կազմակերպել, կարգի բերել ասամնաբուժարանի տնտեսությունը, ինքնուրույն էլեկտրաանուցում տեղադրել։

Ձեռնարկությունն անցել է սեփականաշնորհման բոլոր նախնական փուլերը, և 1-2 ամսից, հավանաբար, կդառնա առաջին սեփականաշնորհվող օբյեկտը ատամնաբուժության բնագավառում։

– Իսկ բնակչության ցածր վճարունակությունը հեռացած կապով չի՞ հարվածի ձեռնարկության, ինչպես դուք եք ասում, զարգացմանը։

– Անշուշտ, նման վտանգ կա։ Մենք, փաստորեն, առայժմ գոյատեւում ենք 10 տոկոս ունեւոր խավի հաշվին։ Ստիպված ենք ընդլայնել պայմանագրային կապը վճարունակ հիմնարկների հետ։ Օրինակ, այսօր պայմանավորվածություն ունենք Հյուրերարտադանկի, Հյուրընկալսրահանկի հետ, որոնք որոշակի գումարներ են փոխանցում մեզ՝ իրենց աշխատողների բուժման համար։ Սա փոխշահավետ եւ խուսափելու ձեւ է։

Ստեղծված իրավիճակում ավելի քան երբեւէ մեր բնակչությունը պետք է ուշադիր լինի իր առողջության նկատմամբ։ Արտասահմանում մարդիկ խոսք հետեւում են իրենց առողջությանը։ Նրանք գիտեն, որ հիվանդության բուժումը չափազանց թանկ «հաճույք» է։ Օրինակ, այն, ինչ մենք այսօր անում ենք 2000-6000 դրամով, արտասահմանում բուժում են 500-700 դոլարով։ Ուստի եւ այնտեղ մեծ նշանակություն է տրվում հիվանդության կանխարգելմանը։ Մեր դեպքում դա անձնական հիգիենայի պահպանումն է։ Բացի այդ, հայ մարդու հոգեբանության մեջ պետք է ամրանա այն միտքը, որ բժշկի պետք է դիմել հիվանդության առաջին իսկ արտահայտության, այլ ոչ թե ծայրահեղ անհրաժեշտության դեպքում։ Սա վերաբերում է ոչ միայն ատամնաբուժությանը։

– Վճարովի բուժումը բարելավե՞լ է բժիշկների աշխատանքի որակը, թե, ինչպես ժողովուրդն է ասում, նրանք բուժում են այնպես, ինչպես կարող են եւ սովոր են։

– Պետք է ասել, որ մենք այսօր գրեթե ոչ մի բողոք չենք ստանում մեր բժիշկների աշխատանքի վերաբերյալ, որովհետեւ դա անմիջականորեն անդրադառնում է նրանց աշխատավարձի վրա։ Բարձր կարգի բժիշկներն իրենց աշխատանքի դիմաց ստանում են ավելի բարձր տոկոսավճարներ։ Ցավով պետք է նշեմ, որ նույնիսկ վճարովի բուժման, նույնիսկ գների մեխանիզմի կիրառման պայմաններում մեր բժիշկների աշխատավարձերը հեռու են բավարար լինելուց, իսկ դա ստիպում է նրանց լրացուցիչ եկամուտ ստանալու միջոցներ փնտրել։

– Ի՞նչ նորություն կարող եք նշել ձեր եւ ձեր գործընկերների պրակտիկայում։

– Նորություն կարելի է համարել այս տարվա հունիսին Հայաստանի ատամնաբույժների ընկերության (ասոցիացիայի)՝ ADA-ի ստեղծումը, որի նախագահն եմ։ Ընկերությունն ունի 33 հոգանոց վարչություն, 50-ից ավել շարքային անդամներ։ ADA-ի գլխավոր նպատակը իր անդամների շահերի, նրանց իրավունքների պաշտպանությունն է՝ սեմինարների, կոնֆերանսների, արտասահմանից հրավիրված մասնագետների կողմից ուսուցողական դասընթացների կազմակերպման շնորհիվ բժիշկների մասնագիտական մակարդակի բարձրացումը, նյութատեխնիկական որոշակի բազայի ստեղծումը եւ այլն։

Հուլիսի 5-9-ը Բոստոնում անցկացված հայ բժիշկների միջազգային կոնգրեսից հետո, որին մասնակցել նաեւ Հայաստանի պատվիրակությունը՝ նախարարի ղեկավարությամբ, ADA-ն իր ամբողջ կազմով ընդգրկվեց Հայ ատամնաբույժների միջազգային ընկերության (AIDA) կազմի մեջ։ Հույս ունենք, որ մեր եւ սփյուռքահայ ատամնաբույժների համատեղ ջանքերը կնպաստեն հայկական ստոմատոլոգիայի զարգացմանը։

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
ազգային

Ժիրայր Լիպարիտյանը զգուշավոր լավատեսություն է արտահայտում Կովկասում խաղաղության հեռանկարների վերաբերյալ

Ստորեւ մեր ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում Երվանդ Ազատյանի հարցազրույցը ՀՀ նախագահի ազգային անվտանգության գծով գլխավոր խորհրդական Ժիրայր Լիպարիտյանի հետ, որը վերջերս Միչիգանի համալսարանում (ԱՄՆ) դասախոսություն է կարդացել Հայաստանի արտաքին քաղաքականության մասին: Երկու հայերի միջեւ հարցազրույցը տեղի է ունեցել անգլերեն՝ անգլիագիր մամուլի համար: Ներկայացնում ենք թարգմանաբար:

– Առիթից օգտվելով խնդրում եմ Ձեզ գնահատել ՄԱԿ-ի հիսնամյակի առիթով նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի վերջին այցելությունն ԱՄՆ: Պաշտոնական հաղորդագրություններից այն կողմ անցնելով Հայաստանի համար ի՞նչ դրական արդյունքներ ունեցան նրա հանդիպումները պետությունների եւ մասնավորապես Միացյալ Նահանգների կառավարության ղեկավարների հետ:

– Չի կարելի թերագնահատել այցելության մասին պաշտոնական հաղորդագրության նշանակությունը, հաշվի առնելով, որ Հայաստանն ու նրա նախագահն առաջին անգամ էին մասնակցում նման հանդիսավոր միջոցառումների: Քաղաքական տեսակետից նախագահի հանդիպումներն ԱՄՆ-ի փոխնախագահ Գորի, Թուրքիայի եւ Ադրբեջանի նախագահներ Դեմիրելի եւ Ալիեւի հետ կարեւոր էին այն առումով, որ դրանցով վերահաստատվեցին ոչ միայն ԱՄՆ-ի եւ Հայաստանի միջեւ գոյություն ունեցող համագործակցության հիմքերը, այլ նաեւ այն երաշխիքները, որ Միացյալ Նահանգները կշարունակի նեցուկ կանգնել Հայաստանում ժողովրդավարության, տնտեսական բարեփոխումների եւ կայունության հաստատմանը, նկատելով մինչ այժմ Հայաստանի արձանագրած նվաճումները:

– Այցելության ավարտին, Վաշինգտոնում տեղի ունեցած ճաշկերույթի ժամանակ, ՀՀ նախագահը հրաժեշտի ճառ արտասանեց, որը երկու կարեւոր հարց էր շոշափում: Մեկն ամերիկահայ կամ ընդհանրապես սփյուռքահայ համայնքի նշանակությունը որպես քաղաքական ուժ, մյուսը՝ Հայկական համագումարի՝ որպես օրինակելի մի կազմակերպության դերն ու նշանակությունը մյուս սփյուռքահայ կազմակերպությունների համար: Վերջինիս առնչությամբ ընդգծվում էր հատկապես այն կետը, որ այդ կազմակերպությունները պարտավոր են Հայաստանին նեցուկ կանգնել առանց քաղաքական փառասիրությունների: Ձեր կարծիքով երկրորդ հարցի այս սահմանափակումը չի՞ նվազեցնում արդյոք առաջին հարցի քաղաքական ակտիվության մեծ նշանակությունը, որի մասին բազմիցս նշել են հեղինակավոր սենատորներ եւ կոնգրեսականներ:

– Իմ կարծիքով նախագահը տարիների ընթացքում լավ է կարողացել հասկանալ ու դրականորեն գնահատել սփյուռքահայերի դերը նրանց ապրած երկրներում: Նա հատկապես գնահատում է այն համայնքներին, որոնք տվյալ երկրի քաղաքական կյանքին ակտիվ մասնակցելով հանդերձ ամուր թելերով կապված են մնում Հայաստանին եւ Հայաստանում կամ նրա շուրջը կատարվող իրադարձություններին: Այնպես որ հարցը շատ ավելի ընդգրկուն է, քան նախագահը կարող էր ներկայացնել իր ճառում: Երկրորդ, նա շատ լավ է հասկանում հայ ժողովրդի հանդեպ Միացյալ Նահանգների կառավարության եւ ժողովրդի ունեցած պարտավորվածությունը: Իմ կարծիքով նախագահը չի ընդունում Հայաստանի առօրյայի վերաբերյալ վճիռներ ընդունելու սփյուռքահայ կազմակերպությունների պահանջները: Ժողովրդավարությունը պահանջում է, որ որոշումներն ընդունվեն համայն հայության կողմից, այդ թվում նաեւ մասնավորապես Հայաստանի բնակչության կողմից, որ իր վրա է կրում իր իսկ որոշումների հետեւանքները: Սփյուռքահայ համայնքների դերը պետք է լինի մասնակցել այդ գործընթացներին Հայաստանի, Ամերիկայի կամ այլ պետության եւ ընդհանրապես միջազգային օրենքների սահմաններում: Հայկական համագումարն օրինակելի է այն առումով, որ լինելով ամերիկահայ կազմակերպություն եւ ներկայացնելով այս համայնքի շահերը, միաժամանակ չի ձգտում որեւէ քաղաքականություն պարտադրել Հայաստանին: Ընդհակառակը, փորձում է համագործակցել Հայաստանի իշխանությունների հետ: Այնպես որ նախագահի ակնարկները չպետք է ընդունվեն որպես քննադատություն ուղղված որեւէ կազմակերպության հասցեին, այլ որպես մտահոգություն կանխելու անկայունություն որեւէ փոքր երկրում: Քանի որ ունենք մի կառույց, որը կոչվում է Հայկական պետականություն, Հայաստանի Հանրապետություն, որը համապատասխանաբար ունի իր շահերը պաշտպանող ենթակառույցներ, սփյուռքահայ կազմակերպությունները պետք է փորձեն իրենց քաղաքականությունը համաձայնեցնել պետական քաղաքականության հետ: Երկու կառույցները (Հայաստանի կառավարությունը եւ սփյուռքահայ կազմակերպությունները) չպետք է քաղաքականություն պարտադրեն մեկը մյուսին:

– Շատ քաղաքական դիտորդներ Ձեզ համարում են հայ-թուրքական հարաբերությունների եւ դրանց վերջին շրջանի զարգացումների «ճարտարապետը»: Հատկապես ուզում եմ անդրադառնալ տարվա ընթացքում Հայաստան ժամանած թուրքական պատվիրակությանը, որն այցելել էր Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր: Դա պատահականություն, կեղծավորություն էր, թե՞ շրջադարձային իրադարձություն, ցեղասպանությունը ժխտելու քաղաքականությանը վերջ տալու նախաքայլ:

– Թուրքիայի կողմից ցեղասպանությունը ճանաչելու նման նուրբ հարցի պարագայում դժվար է հավատալ պատահականություններին: Ակնհայտ է, որ այդ երկրի եւ նախագահը, եւ վարչապետը տեղյակ պետք է լինեին այդ այցելությանը եւ այդ դեպքում, հնարավոր է այն անվանել շրջադարձային: Չպետք է չափազանց ոգեւորվել, բայց նաեւ չպետք է անտեսել այն փաստը, որ դա կարեւոր, չնայած դանդաղ ընթացող առաջխաղացում էր: Այն գալիս էր հաստատելու, որ մենք ճիշտ ուղու վրա ենք: Մեր երկու երկրների ունեցած տնտեսական փոխադարձ շահերը օգնել են կարգավորելու մեր հարաբերությունները: Լիակատար կարգավորումը կարող է շատ երկար ժամանակ պահանջել, որը բնական է: Հարցերը շատ են ու բարդ: Ինչ վերաբերում է իմ դերին, կարծում եմ կատարված աշխատանքները, հատկապես Հայաստանի պարագայում, չպետք է անձնավորվեն: Մենք բոլորս միասին ենք աշխատում, միասին համաձայնության գալիս եւ միասին իրագործում մեր որոշումները: Այնպես որ ես եմ կատարում որոշ պարտականություններ, թե մեկ ուրիշը, կարեւոր չէ: Կարեւորն այն է, որ որոշումը կայացնում է Հայաստանի կառավարությունը: Չպետք է թերագնահատել նաեւ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի քաղաքական մտածողությունը:

– **Թուրքիայի կողմից օդային միջանցքի բացման գործում ի՞նչ զիջումներ է կատարել Հայաստանը, եթե երբեւէ այդպիսիք եղել են: Թուրքիան միակողմանի է կատարել այդ քայլը, թե՞...**

– Կարծում եմ ճիշտ կլինի ասել, որ այդ գործում երկկողմ համաձայնություն չի եղել: Եղել են պարզապես ամենատարբեր տեսակի եւ մակարդակի շարունակական քննարկումներ բարելավելու երկու երկրների հարաբերությունները: Այդ քննարկումների հիմնական թեման եղել է տարանջատումը երկու հստակ հարցերի. երկու երկրների հարաբերությունների բարելավումը եւ Ղարաբաղում խաղաղության գործընթացի առաջխաղացումը: Մեր կողմը ձգտում է առանձնացնել այդ հարցերը, մինչ Թուրքիան ձգտում է միավորել դրանք, մեկի լուծումը կապել մյուսի հետ: Իսկ օդային միջանցքի բացման հարցում Թուրքիան կորցնելու բան չուներ: Ավելացնեմ, որ շաբաթական թռիչքներ են կատարվում այժմ Երեւանից Ստամբուլ:

– **Ի՞նչ օգուտ կստանան երկու կողմերը հարաբերությունների բարելավումից:**

– Այդ հարցում, մեր կարծիքով, կողմերը պետք է առաջնորդվեն այն սկզբունքով, որ որեւէ քայլ կատարելիս օգտվեն երկուսն էլ: Թուրքիան վաղուց պետք է բաց աներ օդային միջանցքը, քանի որ մենք երբեք մեր կողմից չէինք փակել այն:

– **Կարծիք կա, որ շրջափակումը փոխադարձ է, որ Ադրբեջանի կողմից շրջափակման դիմաց Հայաստանն էլ իր հերթին է շրջափակում Ադրբեջանին:**

– Հայաստանը երբեք չի շրջափակել Ադրբեջանին: Օդային տարածքը երկու երկրների միջեւ երբեք էլ փակ չի եղել: Փակ են եղել միայն երկաթուղային, ցամաքային ճանապարհները եւ գազատար խողովակները: Մեր կողմից բոլոր տեսակի ճանապարհները բաց են եղել, բայց ադրբեջանցիների համար ձեռնտու է եղել պահպանել շրջափակային տարբերակը: Մեր համոզմամբ հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավումը նպաստավոր է ոչ միայն Հայաստանի, այլ նաեւ Թուրքիայի համար: Կովկասի, Ռուսաստանի եւ Միջին Ասիայի հետ Թուրքիային կապող գլխավոր երկաթուղային գիծը Հայաստանով է անցնում: Այնպես որ այդ հարցում մեր կողմից զիջումների մասին խոսք լինել չի կարող: Երբ Թուրքիան հասկանա այդ հարաբերությունների կարեւորությունն իր համար, եւ ըստ այդմ գործի, մենք էլ մեր հերթին համապատասխան քայլեր կձեռնարկենք:

– **Ինչպիսի՞ն է Ձեր կարծիքը մարդասիրական միջանցքի վերաբերյալ Թուրքիայի հանդեպ ԱՄՆ-ի կառավարության ընդունած սահմանափակումների օրենքի մասին: Դա խանգարե՞լ է, թե նպաստել Ձեր երկու երկրների հարաբերություններին:**

– Այդ հարցը երկու կողմ ունի: Նախ, օրենքը հիմնված է այն սկզբունքի վրա, որ ամերիկյան օգնություն ստացող մի երկիրն իրավունք չունի միջամտելու այլ երկրներում Ամերիկայի ունեցած շահերին: Հարցը շատ հստակ է դրված, այդ երկիրն իրավունք չունի խոչընդոտելու Ամերիկայի մարդասիրական օգնության առաքմանը երրորդ երկիր: Իսկ երկրորդ կողմն այն է, թե Թուրքիան արդյո՞ք հակառա՞կ է առաջին կետի նշանակությունը: Երբեմն որոշ երկրներ գործում են ոչ թե իսկական շահերից ելնելով, այլ հենվելով խորհրդանշանների վրա: Ճիշտն ասած, չգիտեմ ինչ ազդեցություն կունենա այդ որոշումը Թուրքիայի վրա:

– **Հաջորդ հարցը վերաբերում է ղարաբաղյան հակամարտությանը: Վերջերս փոխարտգործնախարար Վարդան Օսկանյանը հաշտվողական բնույթի մի հայտարարություն էր արել, որը լրջորեն մտահոգեց բազմաթիվ հայերի: Այնպես թվաց, կարծես գրավյալ տարածքների մեծամասնությունը հետ էր վերադարձվում առանց որեւէ երաշխիքների: Նույնիսկ նման հայտարարությունից հետո Մոսկվայում տեղի ունեցած բանակցությունները որեւէ առաջընթաց չարձանագրեցին: Ի՞նչն է պատճառը, որ խանգարում է հաջողությանը, այն դեպքում երբ Հայաստանը կարծես պատրաստ է հանուն կարգավորման մի ավելորդ անգամ եւս ընդառաջ գնալ:**

– Եթե բոլորի համար տրամաբանությունն այն է, թե Հայաստանը պատրաստ է մի ավելորդ անգամ եւս ընդառաջ գնալ, ապա ադրբեջանական կողմի կարծիքով, ընդհակառակը, հայկական պատվիրակությունը շատ կարծր է ու անզիջում: Ինչ վերաբերում է զորքերի դուրսբերմանը գրավյալ տարածքներից, ապա փոխարտգործնախարարի խոսքերի մեջ նորություն չկա: Եւ Հայաստանը, եւ Ղարաբաղը համաձայն են դուրսբերման սկզբունքին: Այդ սկզբունքն ընդունված է, բայց ոչ որպես միակողմանի գործողություն: Դա նշանակում է զորքերի դուրսբերում ընդհանրապես գրավյալ տարածքներից, բայց ոչ այն տարածքներից, որոնք ապահովում են Ղարաբաղի անվտանգությունը: Երբ տարածաշրջանի անվտանգությունն ու խաղաղությունն ապահովվի, գրավյալ տարածքներից զորքերի դուրսբերումը կարող է իրականանալ: Մի փոքր տարաձայնություն կա Հայաստանի եւ Ղարաբաղի միջեւ այն կետում, թե Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը մա՞ս պե՞տք է կազմի դուրսբերման ընդհանուր փաթեթին, թե ոչ: Հայաստանը կողմ է այն տարբերակին, որը գործնական է: Եթե կարգավիճակի հարցը հիմա որոշվի, հրաշալի է, եթե ոչ, մենք կողմնակից ենք, որ հարցը [illegible], որ բանակցությունները շարունակվեն: Վերջնական նպատակը պետք է լինի Հայաստանի եւ Ղարաբաղի միջեւ Լաչինի միջանցքով հաստատված կապի պահպանումն ու ամրապնդումը, ինչպես նաեւ ձեռք բերված հրադադարի փոխակերպումը վերջնական խաղաղության: Փոխըմբռնման ու վստահության այդ մթնոլորտի ստեղծումից հետո կարելի է բանակցել կարգավիճակի հարցի շուրջ: Խնդիրն ավելի հոգեբանական է, քան գաղափարական: Երբ նույնիսկ պաշտոնական բանակցություններում շոշափելի առաջընթաց չի արձանագրվել, իմ կարծիքով զարգացում կա: Մենք ունենք քաղաքական համաձայնության մի փաստաթուղթ, որի հոդվածների մեծամասնության շուրջ կողմերը համաձայնության են եկել, չնայած համաձայն եմ փոխարտգործնախարարի հետ, որ հիմնական հարցերում տարաձայնությունները դեռ մնում են: Մեր կարծիքով Ադրբեջանը լրջորեն չի մոտենում բանակցություններին: Նա հույսը դրել է կոնսորցիումի անդամների վրա, որ նրանց ճնշումների տակ Հայաստանը զիջումների կգնա: Կարծում եմ, որ Ադրբեջանը շուտով գիտակցելու է, որ նավթի խողովակաշարի անցկացման կամ որեւէ այլ պատճառով Հայաստանը զիջումների չի գնա: Ոչ մի ճնշման կամ շանտաժի չենք ենթարկվելու: Մեր ստորագրած փաստաթղթերում հիմնական շեշտը դրվում է Ղարաբաղի ժողովրդի անվտանգության եւ նրա ինքնորոշման իրավունքի վրա:

– **Վերջին հարցն ատոմակայանի վերագործարկմանն է վերաբերում: Ի՞նչ քաղաքական, տնտեսական եւ բնապահպանական հետեւանքներ է ունենալու այն: Լսել ենք, թե Թուրքիան եւ Ադրբեջանը մտահոգություն են արտահայտել այդ առնչությամբ: Վերագործարկումը Հայաստանի հարեւանների հետ հարաբերություններում սառեցում առաջացնելո՞ւ է, թե ոչ: Եւ երկրորդ, մեր երկրի տնտեսությանը նպաստելո՞ւ է այն, թեթեւացնելո՞ւ է մեր ժողովրդի հոգսերը:**

– Ամբողջ հզորությամբ վերագործարկելու դեպքում ատոմակայանն արտադրելու է ավելի քան 400 մեգավատ էլեկտրաէներգիա: Դա 25 տոկոսն է կազմում Հայաստանում սպառվող էլեկտրականության: Տեխնիկական առումով մենք մեր կարողությունների 50 տոկոսին կհասնենք 1998 թվին: Այդ ժամանակ մենք զգալի կնվազեցնենք Սեւանա լճից ավելորդ ջրերի օգտագործումը: Գործնական տեսակետից, վերագործարկումը Հայաստանին դարձնելու է էլ ավելի անկախ: Հենց դա էլ մտահոգում է Ադրբեջանին եւ Թուրքիային: Ատոմակայանի վերագործարկումը շրջափակումը թուլացնելու լավագույն միջոցառումներից մեկն էր: Բայց կա նաեւ հարցի օրինական կողմը: Թուրքիայում կան մարդիկ, որոնք լրջորեն մտահոգված են անվտանգության հարցերով, որովհետեւ գաղափար չունեն ատոմակայանի վերանորոգման մակարդակների մասին: Երբ նրանք ցանկություն ունենան ստուգելու, պետք է պաշտոնապես դիմեն մեզ: Առայժմ ոչ մի պաշտոնական կամ անպաշտոնական ակնարկ չենք ստացել նրանցից այդ առնչությամբ: Չնայած դիվանագիտական հարաբերությունների բացակայությունը մեծ խոչընդոտ է այդ հարցում, այնուամենայնիվ, մենք հաշվի կառնենք նրանց կողմից եկած նման առաջարկը:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Միջազգային

Այս «ինչու»-ի պատասխանը մեծապես կախված է ռուսական իրականության մեջ ժողովրդավարական ավանդույթների բացակայությամբ եւ գործող Սահմանադրությամբ, որն իրականում անվերահսկելի է եւ անսահմանափակ լիազորություններ է տալիս երկրի ղեկավարին: Ցանկացած այլ քաղաքակիրթ երկրում ընտրություններում ջախջախիչ պարտություն կրած էր արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւի դեկտեմբերի 27-ի երեկոյան ռուսական ОРТ հեռուստատեսության «Չաս պիկ» հաղորդաշարով տրված նյութը: Այն Կոզիրեւը, որի պաշտոնաթողության մասին բավական խոսակցություններ կային դեռ մինչեւ դումայի ընտրությունները, այդ երեկո հեռուստաէկրանին էր եկել լավ տրամադրությամբ, իր տպավորությամբ «միանգամայն առողջ մար-դանացնել «թշնամու կերպար», որովհետեւ այդպես եւ հեշտ է, եւ պարզ է ու հասկանալի»: Իր կարծիքով, օրինակ ՆԱՏՕ-ի ընդլայնման կտրուկ «գործընկերոջ նույնիսկ բարեկամի սխալ է, ոչ թե թշնամու դավաճանություն»: Լրագրողի տրամաբանական հարցին «ի՞նչ է, ՆԱՏՕ-ն թշնամի չէ՞», Կոզիրեւը միանշանակ պատասխանեց. «Ոչ, ՆԱՏՕ-ն թշնամի չէ: Այստեղ է իմ եւ մյուսների միջեւ սկզբունքային

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Անդրեյ Կոզիրեւի անսպասելի խոստովանությունները

Կամ ուսները պատրաստվում են իրենց վերմակի չափով ոտները մեկնել

Ինչպես եւ կանխատեսել էինք մեր նախորդ հրապարակումներում, Ռուսաստանի քաղաքական մթնոլորտում դումայական ընտրություններից հետո, չնայած համայնավարների շռայլի առավելությանը եւ ընդհանրապես «ձախերի» գերակշռությանը, արմատական տեղաշարժեր չեղան: Ինչո՞ւ:

կուսակցությունը ներկայացնող վարչապետ անհապաղ հրաժարական կտար, ինչպես այդ արեց, օրինակ, նույնիսկ Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը, թեեւ նրա ղեկավարած «Ճշմարիտ ուղի» կուսակցությունն ընդամենը 2 տոկոսով էր զիջել Էրբաքանի «Բարօրությանը»: Սակայն ՌԴ վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի մտքով անգամ չի անցնում հետեւել այս օրինակին, չնայած նրա ղեկավարած «Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժումը համայնավարների 22 տոկոս ձայների դիմաց հավաքել է ընդամենը 9,6 (տոկոս): Չի անցնում, որովհետեւ, ինչպես վաղուց նշել էինք, վարչապետ առաջադրելու իրավունքը բացառապես երկրի նախագահի սահմանադրական մենաշնորհն է, իսկ վերջինս կարող է կատարելապես անտեսել ընտրության արդյունքները, մանավանդ, [...] հենց իրեն խորհրդարանի երբեւէ [...] պաշտոնանկ անելու վտանգ չկա:

Իհարկե, «ձախերը» կարող են «իրար հետ լեզու գտնելով» դիմում անվստահության պատգամավորական մեծամասնություն եւ պահանջել նախագահին վարչապետի պաշտոնի սեփական թեկնածուին: Տվյալ դեպքում դա կարող է լինել համայնավարների ղեկավար Գենադի Զյուգանովը, որը մոսկովյան հեռուստատեսության РТР ծրագրի «Վեստի» հաղորդաշարի դեկտեմբերի 27-ի տեղեկատվությամբ չինական «Պրավդա» թերթի թղթակցին տված հարցազրույցում «չի բացառել իր վարչապետ դառնալը» եւ նշել է, որ «այդ հարցը քննարկվում է կոմկուսի դաշնակից կուսակցությունների հետ», սակայն ինձ թվում է, որ այստեղ եւ երբ շատ քիչ է հավանական: Հազիվ թե ընտրություններում հաղթանակ տարած ուժերը այժմ նախագահի հետ «կռիվ տան» վարչապետի պաշտոնի համար եւ մինչեւ եկող ամառվա նախագահական ընտրությունները երկրի նախագահի համար որեւէ պատասխանատվության բեռ ստանձնեն, ինչը գալիք 6 ամիսներին կարող է գցել նրանց վարկանիշը եւ հիասթափեցնել իրենց հետ դրական հույսեր կապած միլիոնավոր ընտրողներին: Թեեւ դրանով է բացատրվում հաղթողների տարօրինակ զգուշավորությունը, որոնք հարկ չհամարեցին անգամ որեւէ կերպ արտահայտել իրենց գոհունակությունն ընտրություններում ձեռք բերած հաջողության համար: Նրանք որեւէ կերպ չարձագանքեցին նաեւ վարչապետ Չեռնոմիրդինի այն հայտարարությանը, թե «կառավարության կազմում կարող են ընդգրկվել մի քանի կոմունիստներ»:

Ակնհայտորեն, հաղթողների այս պասիվությամբ պետք է բացատրել այն փաստը, որ նախագահ Ելցինն ու վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը տրամադրված չեն կառավարության կազմում եւ երկրի ներքին ու արտաքին քաղաքականության մեջ էական փոփոխություններ մտցնել: Այս առումով չափազանց ուշագրավ

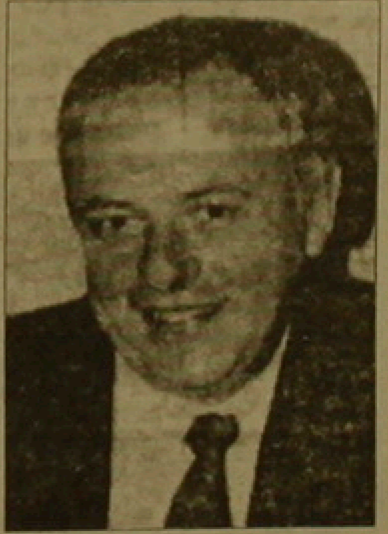

դու տեղ մնացող» նախագահ Ելցինին տնային պայմաններում հանդիպելուց հետո: Հեռուստալրագրողի հարցին «Դուք մնո՞ւմ եք նախարարի պաշտոնում», Անդրեյ Կոզիրեւը անվարան պատասխանեց «Այո, մնում եմ»: Իսկ թե ինչպես պետք է համատեղել արտգործնախարարի եւ Պետդումայի պատգամավորի պարտականությունները, բացվեց... Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Ռյաբովի հայտարարությամբ, «որն ավելի լավ գիտի այդ մեխանիզմները»: Կարծես թե Սահմանադրությունը չկա եւ սահմանադրորեն չի կանոնակարգված տվյալ խնդիրը:

Ինչեւէ, անդրադառնանք հատկապես Անդրեյ Կոզիրեւի այս հեռուստազրույցին, հաշվի առնելով, որ նա, ամենայն հավանականությամբ, մնալու է արտգործնախարարի պաշտոնում եւ շարունակելու է այն արտաքին քաղաքականությունը, որի կերտողներից մեկն ինքն է:

Կոզիրեւը, փորձված դիվանագետին ոչ հատուկ անկեղծությամբ, այս անգամ արեց միանգամայն անսպասելի խոստովանություններ, որոնց ենթատեքստն այն էր, թե ուսները այժմ իրենց ոտները պետք է մեկնեն... մնացած վերմակի չափով:

«Ես կարծում եմ, ասաց Կոզիրեւը, որ արտաքին քաղաքականության մեջ պետք է տեղի ունենան որոշ արդյունքներ, կապված այն բանի հետ, թե ինչպես արտահայտվեց ժողովուրդը դումայական ընտրություններում: Չէ՞ որ դա հասարակական կարծիքի ինչ-որ հարցում չէր, այլ ճշմարտություն էր ընտրություններում... Բայց ես չէի ցանկանա զիջել սկզբունքային դիրքորոշումներից որեւէ մեկում»:

Որո՞նք են այդ «սկզբունքային դիրքորոշումները»:

Դա, Կոզիրեւի կարծիքով, Արեւմուտքի հետ «գործընկերության» եւ հետխորհրդային տարածքում խաղաղապահ հարաբերությունների զարգացման քաղաքականությունն է, «ինչը չի ընդունվում շատերի կողմից»: Ըստ ՌԴ արտգործնախարարի, այդ «շատերը» կուզենային վերակեն-ցարաժանը: Ավելին, մենք ՆԱՏՕ-ի նկատմամբ որեւէ քաղաքականություն չունենք, բացի դեպի Արեւելք նրա ընդլայնման դեմ զգայական առարկություններից»: Ելնելով այն կանխադրույթից, որ «ՆԱՏՕ-ն բարեկամ է», Կոզիրեւն ինքն էլ առաջարկեց հռետորական մի հարց. «ինչո՞ւ մենք չմտնենք այդ բարեկամական կազմակերպության մեջ»: Ինքն էլ պատասխանեց. դրա համար ժամանակ է պետք, եւ դա կախված է Ռուսաստանի անվտանգությունը (ա՞մի՞ց — Ռ.Հ.):

Վկայակոչելով ՌԴ պաշտպանության նախարար Պավել Գրաչովին, Կոզիրեւն ընդգծեց, որ Գրաչովն է պատկանում ՆԱՏՕ-ի հետ միացյալ զինված ուժեր ստեղծելու առաջարկությունը, այն էլ ամենամոտ ժամանակների համար:

Առանց անունները տալու բանավիճելով բոլոր նրանց հետ, ովքեր Արեւմուտքի եւ ՆԱՏՕ-ի նկատմամբ ավելի կոշտ քաղաքականության կոչ են անում, Կոզիրեւը բերեց Բոսնիա-Հերցեգովինա խաղաղապահ ուժեր մտցնելու օրինակը: «Այդ ամբողջ հսկայական օպերացիայում մենք կարողացանք ներգրավել ընդամենը 1500 հոգանոց փոքրիկ մի համակազմ»: «Իմ առաջին տեղակալը, ասաց նա, Բոսնիա մեկնեց չվերթային օդանավով եւ 2 ուղեկցողով, իսկ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարի օգնականի տրամադրության տակ 2 «Բոինգ» կար եւ 150 ուղեկցող: Ահա մեր հնարավորությունները»:

Սա սեփական երկրի թուլության, նրա սահմանափակ հնարավորությունների դառը խոստովանություն էր, նաեւ ակնարկ այն մասին, որ մեծապետական հավերով տարված ներս թող չփայփայեն պատրանքները, թե այդ ուժերի իշխանության գալու դեպքում, նկատի առնելով երկրի այդ սուղ հնարավորությունները, որեւէ մեկին կհաջողվի վարել կոշտ արտաքին քաղաքականություն: «Մեր արտաքին քաղաքականության թուլությունը, հայտարարեց Կոզիրեւը, օբյեկտիվ բնույթ ունի»:

Այս ամբողջը ինձ հետաքրքրում է լոկ մի տեսանկյունից. Ռուսաստանի ներկա կառավարությունը եւ նրա անդամ արտգործնախարարը հազիվ թե ցանկություն ունենան ակտիվորեն պաշտպանելու մեր տարածաշրջանում իրենց իսկ շահերը, որոնք, իսկ այդ շահերը որոշակիորեն համընկնում են մեր ազգային անվտանգության խնդիրներին: Հետեւաբար կարելի է ենթադրել, որ Ռուսաստանի ներկայիս կառավարությունը չի կարող հանդես գալ Հայաստանի հուսալի դաշնակցի դերում, երբ Աստված մի արասցե, այստեղ որոշակի բարդություններ ծագեն: Ահա այս տխուր եզրակացության կարելի է հանգել խորհրդարանական ընտրություններից հետո Ռուսաստանի արտաքին քաղաքականության հեռանկարներին: Այն դեպքում, իհարկե, երբ այն տեղ որեւէ բան չփոխվի...

ՌՈՒԲԻՆ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԶԻՆԱՎԱՃԱՌՈՒԹՅՈՒՆ

Ո՞ւմ հրթիռները կալանեցին հորդանանցիները

Անորոշության քողով պարուրված սկանդալ

Զանգվածային լրատվության միջոցներում դժվար է գտնել Ամմանից ստացված այդ լուրը, թեեւ այն հաճույքով են քննարկում մերձավորարեւելյան դիվանագիտական բանակցությունների մասնակից Արեւմուտքի պաշտոնական անձինք: Խոսքը Հորդանանի միջոցով Իրաքին ռուսական հրթիռներ վաճառելու փորձի մասին է: Իրականում ի՞նչ է տեղի ունեցել:

Սկզբում ՄԱԿ-ի հատուկ դիտորդներից տեղեկություն ստացվեց այն մասին, որ Իրաք ուղարկված ռուսական հրթիռները կալանվել են Հորդանանի մայրաքաղաքի օդանավակայանում: Ինչպես մեզ հայտնի է, իրականում որեւէ հրթիռ չի եղել, այլ եղել են ռուսական հրթիռների 150 բաղադրամասեր, ըստ որում 25 մլն ռուբլի գումարով: «Բեռը» Իրաք չհասած կալանվել է Հորդանանում:

Որտեղի՞ց էին հայտնվել այդ բաղադրամասերը: Ինչպես պարզեցինք, Ռուսաստանից դրանք դուրս չեն բերվել: Միեւնույն ժամանակ մեր ներկայիս դաշնակից ամերիկացիները տարածաշրջանում գոհունակությամբ պատմում են այն մասին, թե ինչպես Ռուսաստանը, խախտելով ՄԱԿ-ի բեռնարգելքը, «զենք է մատակարարում Սադդամ Հուսեյնին: Հեռահար հրթիռների ռուսական բաղադրամասերը գնել էր Գազայի հատվածի բնակիչ ոմն պաղեստինցի, սակայն առայժմ հայտնի չէ, թե կոնկրետ ով է կնքել գործարքը:

Առհասարակ, ամբողջ պատմությունը պարուրված է անորոշության քողով: «Հանկարծ» Ամմանի օդանավակայանում ամերիկյան հետախուզության տվյալների եւ Հորդանանի հատուկ ծառայության ջանքերի շնորհիվ հայտնաբերում են «ռուսական հրթիռներ»: Սկանդալ է ծագում: Դրան ի պատասխան Բաղդադը հավաստում է այն տեղեկությունները, թե «ինչ-որ պաղեստինցի գործարար իրաքցիներին 2 անգամ ռուսական զենք է առաջարկել, բայց մերժում է ստացել»: Միջազգային պատժամիջոցներից տառապող Իրաքի համար այդ գործարքը ճակատագրական կլինի, այլ դեպքում ՄԱԿ-ը կկարողանար խստացնել բեռնարգելքը, իսկ Սադդամ Հուսեյնը ամբողջ աշխարհի առջեւ կներկայանար որպես «զենքի ընդհատակյա առեւտրական»: Ռուսաստանը եւս կհայտնվեր համանման դերում:

Բաղդադը բողոք հայտնեց, «հրթիռների հետ կապված գործարքը» անվանելով սադրանք եւ ամեն ինչում մեղադրելով ԿՀՎ-ին: Համենայն դեպս, երբ իրաքցիները ՄԱԿ-ի հանձնաժողովին վկայություններ ներկայացրին այն մասին, որ իրենք ռուսական բաղադրիչներ չեն գնել, ամերիկացիներն անսպասելիորեն լռեցին, իրենց զայրույթը փոխադրելով դիվանագիտական կողմնակի: Ըստ երեւույթին պարզ դարձավ, որ Իրաքի եւ Ռուսաստանի վարկաբեկման գործողությունը բավական անհաջող է եղել:

Եւ այնուամենայնիվ, հրթիռների բաղադրամասերը ապարեգից չեն անհետանում: Ո՞վ է դրանք վաճառել: Վարկածներից մեկի համաձայն, գործարքին մասնակից են Ուկրաինան եւ Ղազախստանը: Բայց դա ցույց կտա հետաքննությունը:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ԷԿՈԼՈԳԻԱ

Միջոցառումներ Թաջ Մահալի փրկության համար

107 գործարան պետք է փակվեն կամ տեղափոխվեն

Հնդկաստանի շրջակա միջավայրի պաշտպանության նախարար Ռաջեշ Պայլոտը Թաջ Մահալի շրջակայքում գտնվող 107 գործարաններին երկու շաբաթ ժամկետ է տվել կամ դադարեցնել իրենց արտադրությունը կամ տեղափոխվել մեկ այլ վայր, հաղորդում է Ռոյթեր գործակալությունը Նյու Դելիից «Իրան նյուզ» թերթում: Միջոցառման նպատակը պատմական եւ մշակութային մեծ արժեք ներկայացնող Թաջ Մահալ հուշահամալիրը փրկելն է:

«Գերագույն դատարանը մեզ ահազանգել է, որ մրճաքարի աղտոտվածությունը մեծապես ազդում է հուշահամալիրի վրա, հայտարարել է նա Ռոյթերի լրագրողներին, մենք ժամանակ ենք տվել գործարաններին կամ տեղադրել աղտոտումը սահմանափակող հատուկ սարքեր կամ ընդհանրապես փակել արտադրամասերը»: Նրա տվյալներով 508 նման գործարաններից 404-ը արդեն տեղադրել են այդ սարքերը: Մնացածներից պետք է շատ միջոցներ ձեռնարկեն այդ ուղղությամբ, քանի որ «մրճաքարի մաքրության պահպանումը լուրջ գործ է»:

Դելին համարվում է աշխարհի չորրորդ ամենաաղտոտված մայրաքաղաքը: Այդ պատճառով վերջին շրջանում այստեղ լուրջ միջոցառումներ են սկսվել: Մայիսին 9000 գործարանների նախագահներ հայտ է ներկայացվել աղտոտման արտանետումները դադարեցնելու կամ առնվազն նվազագույնի հասցնելու համար: Ավելի վաղ փետրվարին, գերագույն դատարանը հրամայել էր Արեւմտյան Բենգալիայի 30 գործարանների փակել իրենց արտադրամասերը, որոնք աղտոտում են մրճաքարը:

Նման հրաման տրվել էր նաեւ 190 այլ գործարանների, որոնք կեղտոտում էին հինդուների կողմից սուրբ համարվող Գանգես գետը: Այս միջոցառումների շարքում նշվում է 100 հազար ծառերի տնկումը Ագրայում Թաջ Մահալի շրջակայքում: Հնդկաստանի նախարարությունը պատրաստվում է հատկացնել 325 միլիոն դոլար տրամադրել նվազեցնելու Թաջ Մահալի մոտ գտնվող գետերի թափոնները:

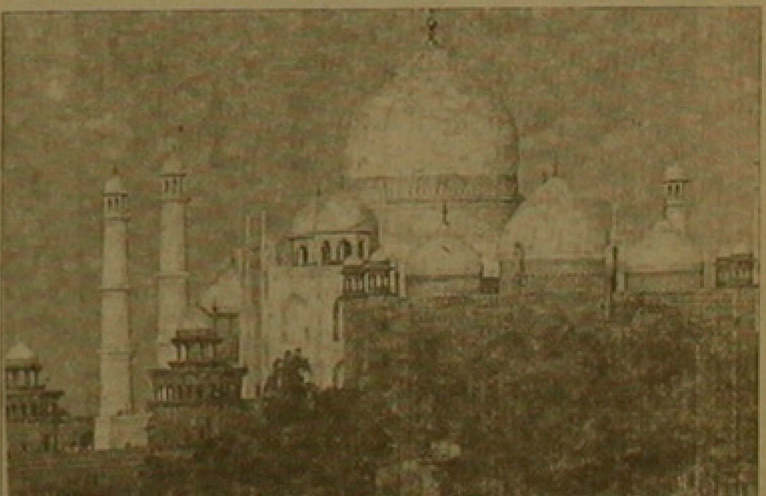

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

Այսօր աշխարհում «բեմարվեստի իմպրեսարիո» կամ «մենեջեր» կոչումների տակ գործող մարդիկ գրեթե նույն ձեւով են աշխատում. Ոչ ծախսելով մեծ տաղանդ ունենալ, դիմացինի կամ «արտադրանքի» (արվեստագետի մասին է խոսքը) շնորհքներից օգտվելով նրանք են հետամուտ նախ ծախսերը փակել, առավել շատ շահել եւ որպես կազմակերպիչ հասարակայնության մեջ մեծ անուն հանել: Նախկին զայրույթը, դեկտեմբերի 9-ին Շանզելիզեում տեղի ունեցած զալա համերգի կազմակերպիչ Ալեն Ժիրոլինգի վրա, գցենք հարցը: Սա մեր պատմության ընթացքում ֆրանսիական կամ պատերազմի դաշտում ցուցաբերված նույն սխալների կրկնությունն է, այս անգամ գեղարվեստական բեմի դաշտի վրա ծավալված: Սկզբի օրինակին հետեւելով ասենք,

[illegible]

Շանզելիզեի «զալա» համերգի «անատոմիան»

Նորից վերադառնալով տարիներ առաջ մեր ստորագրած մի ֆրանկական հոդվածին (տես «Ազգի» 92 թ. մարտի 14 թիվը), կրկնում ենք «...աշխարհի ամենաֆաղաֆակիրը, զարգացած ֆաղաֆում եթե մի համակրելի տիկին կամ օրիորդ փեշերը վեր ֆշած, առանց վարտիքի փողոցում սկսի ման գալ եւ հետո էլ ոժգոհություն հայտնի, թե իրեն «բռնաբարել են», կլինի ծիծաղելի եւ խղճալի: Այս դեպքում «բռնաբարողին» խոսք չունենք ասելու, ֆանի որ նրան հրահրողինն է առաջին հանցանքը»:

[illegible]

ԾՈՒԹԱՀԱՆԴԵՍ

Պահարե՝ Հայկ Պետրոսյան

Բանաստեղծի, դերասանի 100-ամյակը

Լրացավ բանաստեղծ, դերասան, Վրաստանի Հանրապետության վաստակավոր արտիստ, Հայաստանի գրողների միության անդամ Պահարեի (Հայկ Պետրոսյան, 1895-1968) հարյուրամյակը: Այդ հոբելյանի առթիվ Հայաստանի ազգային գրադարանում կազմակերպված ցուցահանդեսից տեղեկանում ենք, որ նա ծնվել է Նոր-Բայազետում եւ փոխադրվել Թիֆլիս, որ երկար տարիներ հանդես է եկել Ստ. Շահումյանի անվան հայկական թատրոնում: Նրա մարմնավորած կերպարներից են Քաջ Նազարը, Պաղտասար աղբարը, Մարտիրոսը («Նամուս»), Բորչինսկին («Ռեվիզոր»), Գիփոր («Պեպո») եւ այլն: Բանաստեղծ Պահարեի առաջին ստեղծագործությունը տպագրվել է 1912-ին Դոնի Ռոստովի «Լույս» շաբաթաթերթում: Թիֆլիսում հրատարակվել են նրա «Գյուղերի կանչը», «Գեղարքունիք», «Հայրենիք» ժողովածուները, իսկ Երեւանում «Թատերական հուշեր» եւ «Ստեփան Քափանակյան» գրքերը:

Պահարեն մտերիմ կապերի մեջ է եղել հայ մշակույթի նշանավոր գործիչների, այդ թվում Ավետիք Իսահակյանի հետ, որը բարձր է գնահատել նրա բանաստեղծական վաստակը: Մի առիթով Իսահակյանը ասել է. «Եթե դու ոչինչ գրած չլինեիր, մոռ նվիրած բանաստեղծությունն էլ բավական էր քեզ բանաստեղծ համարելու»:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՒՆԱՆՅԱՆ

ԽԾԲԱՆԿԱՐ

Նշանավոր «Ռոլինգ սթոունզը» կթողարկի իր հին երգերը

Վերջերս հռչակավոր «Բիթլզ» խմբի հին եւ անհայտ ձայնագրությունների թողարկումից հետո ոչ պակաս հռչակավոր «Ռոլինգ սթոունզի» երաժիշտները հայտարարեցին, որ իրենք եւս կոմպակտ սկավառակով եւ տեսաժապավենով կթողարկեն իրենց չհրապարակված երգերը: Խոսքը Rock & Roll Circus համերգի մասին է, որտեղ «Ռոլինգ սթոունզի» կազմում վերջին անգամ հանդես էր գալիս խմբի վաղամեռիկ կիթառահար Բրայան Ջոնսը: Համերգին մասնակցում էին նաեւ «Հու», «Ջեթրո թալ» խմբերը, Ջոն Լեննոնը եւ Էրիկ Քլեպտոնը: Երգիչ Բոբ Դիլանը նույնպես մտադիր է հրապարակել 1966 թ. իր լոնդոնյան համերգի ձայնագրությունը, իսկ «Ջենեսիս» խումբը կթողարկի իր հին համերգների ձայնագրությունները, երբ խմբի երգիչը դեռ Պիտեր Գաբրիելն էր:

Էլթոն Ջոնը շահեց դատը

Բրիտանական թերթերից մեկը զրպարտչական հոդված էր զետեղել այն մասին, որ երգիչ Էլթոն Ջոնն իբր տառապում է մարսողության խանգարումներով եւ Հոլիվուդում կազմակերպված երեկույթներից մեկի ժամանակ իբր սնունդը դուրս է թքել անձեռոցիկի մեջ: Էլթոն Ջոնը օրերս շահեց զրպարտչի դեմ իր հարուցած դատը, ստանալով 150 հազար դոլլար: Երգիչը հայտարարել էր, որ ինքը առհասարակ չի եղել այդ երեկույթում եւ որոշել էր դատարանում ապացուցել իր ասածները:

Ջոն Լեննոնի որդին կստանա հոր ժառանգության մի մասը

Աշխարհահռչակ երգիչ Ջոն Լեննոնի որդին՝ Ջուլիանը Յոկո Օնոյի հետ համաձայնության է եկել այն բանի շուրջը, որ ամեն տարի կստանա հոր ժառանգության մի մասը: Քանի որ Ջուլիանի անունը նշված չի եղել հոր կտակում, նրա մահից հետո 15 տարի շարունակ որդին որեւէ եկամուտ չի ստացել 400 մլն դոլլար կազմող ժառանգությունից:

Ոսկի հարստանալու դատճառ

Բելգիայի մայրաքաղաքի բնակիչներից մեկին հաճախ էին անհանգստացնում հարեւանները, որոնք ուշ երեկոյան բարձրաձայն միացնում էին իրենց մագնիտաֆոնը եւ լսում ժամանակակից ռոք երաժշտություն: Մի օր էլ այս մարդու համբերությունը հատավ: Նա վերցրեց մուրճը եւ սկսեց ամբողջ ուժով հարվածել պատին, փորձելով գոնե այդ ձեւով փոքր ինչ խելքի բերել աղմկարար հարեւաններին: Մեծ եղավ նրա զարմանքը, երբ պատից պոկվեց երկու աղյուս, որոնց հետեւում հայտնվեց մի հին սափոր: Այն բերնեբերան լի էր ոսկեդրամներով եւ հին բանկարժեք զարդերով:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
մարզական

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Էդվին Գրիգորյան. «Հեռուստատեսային մարզական հաղորդումները վերակառուցման կարիք ունեն»

Մեր գործընկերը 50 տարեկան է

Տարիները, տարիները, ախ այդ անցնող տարիները, որոնք կենսագրություն են հյուսում, և ուրախալի են, և տխրեցնող: Ուրախանում ես, երբ այդ տարիներին ինչ-որ բան ես արարում, ինչ-որ ծառայություն ես մատուցում մարդկանց, բարի ծառայություն, որից հինգ անգամ բավականություն ես ստանում: Բայց և տխրում, երբ հանկարծ զգում ես, որ այդ տարիների գումարը քեզ դեպի ծերություն է տանում: Այսօր զուգե և այդ ապրումներն է ունենում մեր աշխատանքային գործընկեր, Հայաստանի հեռուստատեսության մարզական կյանքը լուսաբանող, տարբեր տարիներին տարբեր անուններով ներկայացող խմբագրությունների երբեմնի աշխատակից, կինոօպերատոր Էդվին Գրիգորյանը, որի ծննդյան 50 տարին է բոլորում այսօր: Հեռուստատեսության և ռադիոհաղորդումների կոմիտե եկավ 1963-ին, սկզբում որպես բեմի բանվոր, ապա լուսավորող: Սիրեց հեռուստատեսությունը և որոշեց ամբողջովին նվիրվել այդ բնագավառին: Նրան ձգում էր կինոխցիկը և աշխատեց նախ որպես կինոօպերատորի օգնական, ապա ասիստենտ: Շատ կարճ ժամանակում տիրապետեց օպերատորի մասնագիտությանը և, իրավաբանի կրթություն ունենալով հանդերձ, որոշեց աշխատել որպես օպերատոր: Այդ կոչումը նրան տվեց 1965 թվականին: Որպես հեռուստատեսության հնագույն աշխատող և որպես Էդվին Գրիգորյանի վաղեմի գործընկեր որոշեցի նրա կեսդարյա հոբելյանի օրը ստանձնել լրագրողի ու զրուցակցի դերը:

– Էդվին, նախ շնորհավորում եմ ծննդյան տարեդարձի առթիվ և ցանկանում նոր հաջողություններ: Հիշո՞ւմ ես, թե որն է եղել մարզական կյանքին վերաբերող քո առաջին լուրջ նկարահանումը:

– Այո: Դա 1965 թվականի սեպտեմբերին Երևանի Ֆիլհարմոնիկի համերգային մեծ դահլիճում Հայաստան-Իրան սեղանի թենիսի միջազգային հանդիպումն էր: Նկարահանման համար դժվար մարզաձև էր: Դժվար էր նաև տեղի խնդրով: Ընդհանրապես դրված սեղանները խաղի ժամանակ շրջանցելը, նկարահանման համար համար դիրք գտնելը դժվարություններ է ստեղծում, որովհետև դրանով խանգարում ես մրցակիցներին: Եվ հետո այն ժամանակ նկարում էինք կինոժապավենով, այն էլ ոչ մարտկոցով, այլ ձեռքով լարվող կինոխցիկներով: Հայաստանում առաջին անգամ էի միջազգային մրցումներ նկարահանում:

– Իսկ ե՞րբ ամբողջովին նվիրվեցիր մարզական կյանքի լուսաբանման գործին:

– 1966 թվականի փետրվարի 25-ին, հեռուստատեսության ինֆորմացիայի գլխավոր խմբագրությունում կազմակերպվեց մարզական հաղորդումների բաժին, որի առաջին ղեկավարը եղավ մեր վաստակավոր ընկեր Նորայր Մարտիրոսյանը: Ինձ հրավիրեցին այնտեղ աշխատելու: Միտով համաձայնեցի, որովհետև ինքս էլ սպորտով եմ տարվում, ընտրելով մեծ թենիսը: Եվ որքան աճում էին մարզիկների հաջողությունները, այնքան մեծանում էր հետաքրքրությունը նաև մարզական հաղորդումների նկատմամբ: Իսկ «Արարատ» ֆուտբոլային թիմի ձեռք բերած նվաճումների շնորհիվ այն ավելի մեծացավ և 1973 թվականին, սիրելի թիմի երկրի չեմպիոն դառնալուց հետո, հեռուստատեսությունում կազմակերպվեց մարզական հաղորդումների գլխավոր խմբագրությունը: Որպես կինոօպերատոր, 1967 թվականից մասնակցել եմ եղել ամենախոշոր ԽՍՀՄ ժողովուրդների բազմ սպարտակիադաներին, աշխարհի ու Եվրոպայի ամենատարբեր առաջնություններին, մեր մարզիկների հաջողությունները էկրանից ներկայացրել մարզասերներին:

– Եվ հաղորդումների ժամանակ էկրանին գրվում էր օպերատոր Էդվին Գրիգորյան: Կարո՞ղ ես հիշել, թե մեր անվանի մարզիկներից ովքե՞ր են եղել քո հերոսները:

– Սովորաբար ամեն օլիմպիական խաղերից առաջ, օլիմպիական կոմիտեի հանձնարարությամբ ֆիլմեր են նկարահանվում այս կամ այն օլիմպիադայի մասին, որը կարող է լինել մրցանակակիր այդ խաղերում: Ես նկարեցի մեր օլիմպիական էդուարդ Ազարյանին, Յուրի Վարդանյանին, ինչպես նաև Վլադիմիր Եներգոյանի ու Իգոր Նովիկովի դե կայացման մարզադաշտերի մասին պատմող ֆիլմեր: Այդ ժամանակ օլիմպիական խաղերի չեմպիոններ դարձան Յուրի Վարդանյանն ու Էդուարդ Ազարյանը: Եվ նույն օրն այդ ֆիլմերը հեռարձակվեցին աշխարհով մեկ, որից, իհարկե, ես ինձ լավ էի զգում: 30 տարվա ընթացքում իմ նկարահանած կինոժապավենները կարող են զարդարել հոլովակը:

– Անշուշտ միշտ էլ նկարահանումների ժամանակ բազմաթիվ հազվագյուտ դեպքեր ես ապրել: Սակայն ամենից շատ ե՞րբ ես հուզվել:

– Իմ հիշողությունից չի ջնջվում Ծաղկաձորում Ռոբերտ Էմմիյանի սահմանած Եվրոպայի ռեկորդի նկարահանման պահը: Դա այնքան գեղեցիկ էր, այնքան հուզմունքային, որ չգիտեի՝ թե կինոօպերատո՞ր եմ, թե սպորտի երկրպագու: Քիչ էր մնում խցիկը ձեռքիս վայր գցեի, գրկեի Ռոբերտին, նկարահանելու փոխարեն:

– Ուրիշ ի՞նչ արտասովոր դեպք ես հիշում:

– Հիշում եմ, որ երկու անգամ Մոսկվայի ռադիոյի «Մայակ» ծրագրի համար ռուսերեն ֆուտբոլի ռեպորտաժ եմ վարել: Ասացվել էր այնպես, որ մեկնաբան չկար և հանկարծ անսպասելիորեն ինձ խնդրեցին ստանձնել մեկնաբանի պարտականությունը:

– Եվ ի՞նչ:

– Հաջորդ օրը «Մայակ» ծրագրից շնորհակալություն ստացա: Զմայլված ասել, որ ինքս էլ ֆուտբոլ եմ խաղացել հեռուստատեսության կոմիտեի թիմի կազմում:

– Ինչպես ամեն մի արվեստագետ, այնպես էլ կինոօպերատորը, պետք է որ իր ուսուցիչն ունենա: Ում ես համարում քո ուսուցիչը:

– Լևոն Պողոսյանին և Սերգեյ Իսրայելյանին: Նրանց հետ աշխատելով ես հասկացա, թե ինչ է կինոխցիկը:

– Իսկ հեռուստատեսությունում ովքե՞ր են եղել քո սիրելի ռեժիսորները:

– Լեոն Ավետիսյանը և Արա Հարությունյանը, որոնք շատ բան արեցին սպորտը, հատկապես ֆուտբոլը հեռուստատեսությամբ բարձր մակարդակով ներկայացնելու համար: Ռեժիսոր լինելուց բացի նրանք նաև գեղագետ անձնավորություններ էին:

– Գրեթե 2 տարի է ինչ հեռուստատեսությունում չես աշխատում: Կկամենայի՞ր կրկին վերադառնալ:

– Իհարկե: Ես հեռուստատեսությունը բաղեցի մի կամավորի պատճառով: Կցանկանայի, միայն ոչ ներկա անձնակազմի հետ: Որովհետև այսօր մարզական կյանքը լուսաբանող հեռուստահաղորդումներն իմ կարծիքով, միօրինակ են, ձանձրալի և չեն բավարարում մարզասերների պահանջը: Երբեմն ավելի շատ խոսք է հնչում, քան պատկեր: Հաղորդումներում չկան մարզական մեկնաբաններ, իսկ առանց մեկնաբանի մարզական հաղորդումը կորցնում է իր հմայքը:

– Իհարկե դա քո կարծիքն է: Թեև այսօր ծննդյանդ տարեկիցն է, բարոյական իրավունք չունեմ ինչ որ ձևով տխրեցնել, բայց դու որևէ մեղք չունե՞ս հեռուստատեսությունը թողնելու գործում:

– Ոչ: Ես սիրել եմ սպորտը ու սիրում եմ: Այսօր էլ աշխատում եմ այդ բնագավառում: Մասնավոր Հայաստանի ֆուտբոլի հավաքականի և «Արարատ» թիմի հետ եմ: Նկարահանում եմ նրանց բոլոր հանդիպումները, որոնք հետագայում վերլուծվում են մասնագետների կողմից: Լսել եմ, որ մինչ ունեն լուծարել «Սպորտ» ստեղծագործական միավորումը, այն փոխարինելով լուրերին կից մի բաժնով: Առաջիկա օլիմպիական խաղերին Հայաստանը ներկայանալու է 27 մարզիկներով: Իսկ ամբողջ պատվիրակության կազմը կանցնի 50 հոգուց: Դա երևի միակ ազգային թիմն է նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից, բացառությամբ 1–2-ից, որ Ատլանտայում հանդես է գալու նման կազմով: Ադրբեջանը, Կիրգիզիան ընդհանրապես մասնակից չունեն, Վրաստանը մասնակցելու է միայն ձյուդո ընբշամարտով, իսկ Ղազախստանի թիմի կազմում հանդես կգան Ռուսաստանի Դաշնությունից հրավիրված մարզիկներ: Այնպես որ փակել «Սպորտ» ստեղծագործական միավորումը համարում եմ սխալ: Ուրիշ բան է, որ հարկավոր է վերակառուցել նրա աշխատանքները, ընտրել ճիշտ կադրեր, օգտագործել մեր բոլոր կարող ուժերը, ինչպես որ արվում էր անցյալում: Օրինակ, ժամանակին եթե էր տրվում «Շախմատային դպրոց» հաղորդում, իսկ հիմա շախմատային առանձին հաղորդում չկա: Այդ այն դեպքում, որ մեր հանրապետությունը վաղուց շախմատային է դարձել, «Երևան» թիմը նույնիսկ նվաճել է Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը, իսկ առջևում աշխարհի առաջնության Երևանում կայանալիք միջմայրցամաքային մրցաշարն է, համաշխարհային օլիմպիադան, Եվրոպայի թիմային առաջնության եզրափակիչը և այլն:

– Դե ինչ, կրկին ողջունում եմ 50-ամյակիդ առթիվ, ցանկանում երկար տարիների կյանք, որպեսզի միշտ մնաս մարզական կյանքի բովում:

ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԵՄԻՐՃՅԱՆ

ՄՐՑՈՒՅԹ

Արայիկ Գևորգյանը 1995 թ. Հայաստանի լավագույն մարզիկ

Քաղցրաբենցի (Արտաշատի շրջան) Արայիկ Գևորգյանը ճանաչվեց Հայաստանի Հանրապետության 1995 թ. լավագույն մարզիկ: Ազատ ոճի տաղանդավոր ըմբիշն այս տարի Ատլանտայում տեղի ունեցած աշխարհի առաջնությունում նվաճեց չեմպիոնի կոչումը: Ի դեպ, այդ մարզաձևում Հայաստանի ներկայացուցիչն առաջին անգամն է դառնում աշխարհի չեմպիոն: Անցյալ տարի համախմբանական խաղերում Արայիկը փայլատակեց իր բնատուր ուժով և մեծ տաղանդով: Նա ոչ միայն իր քաշային կարգում դարձավ առաջին մրցանակակիր, այլև ճանաչվեց մրցաշարի լավագույն ըմբիշ: Երկար ժամանակ մարզական բախտը Արայիկ Գևորգյանից երես էր թեքել: Նախանցյալ և անցյալ մրցաշարերի կարևոր մրցումներում ինչ-որ բան խանգարում էր նրան առաջինը լինելու համար: Եվ ահա այս տարի նա հասավ իր բարձրագույն նպատակին: Քաղցրաշենցի անվանի մարզիչ Ռաֆիկ Գոլեցյանի սանը իր մարզական վերելքի ճանապարհին է, և դեռ շատ անգամ կուրախացնի իր երկրպագուներին: Հայաստանի 1995 թ. լավագույն մարզիկը գալիք տարի մեր հանրապետությունը ներկայացնելու է Ատլանտայի օլիմպիական խաղերում: Հույս ունենանք, որ 23-ամյա ըմբիշը կդառնա նաև օլիմպիական չեմպիոն:

ԽՃԱՆԿԱՐ

Արմեն Ռաֆայելյանը առաջատարների ցուցակում

Արտերկրի շատ հավաքականների կազմում հաջողությամբ հանդես են գալիս նաև հայազգի մարզիկները (նրանցից շատերը՝ նախկին հայաստանաբնակ): Վերջերս դահուկային ֆրիսթայլի մի շարք հեղինակավոր մրցումներում (այդ թվում նաև աշխարհի գավաթի խաղարկությունում) փայլեց Ռուսաստանի Դաշնության լավագույն մարզիկներից մեկը՝ Արմեն Ռաֆայելյանը: Նա ոչ միայն ամրապնդեց իր տեղը Ռուսաստանի հավաքականում, այլև այն մարզիկներից է, ում հետ մեծ հույսեր են կապում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Մարզիկները նախընտրում են «Զիպը»

Անսպասելի արդյունքներ ունեցավ անգլիական մարզական լրագրողների անցկացրած հասուկ հետազոտությունը: Այդ հարցման համաձայն, վերջին տարիներին անվանի մարզիկներից շատերը նախընտրում են ոչ թե «Ֆերարի», «Կադիլակ» կամ այլ լյուքս մակնիշի ավտոմեքենաներ, այլ տարբեր մակնիշների «Ջիպ»-եր, որոնք, ի դեպ, նույնպես շատ թանկ են: Այդ ավտոմեքենաներից օգտվում են մասնավորապես՝ Դիեգո Մարադոնան, Խրիստո Ստոյիչկովը, ամերիկյան բասկետբոլի աստղերից շատերը և այլն: «Ջիպերի» պահանջն այնքան է մեծացել, որ եկող տարի հավանաբար ավելանա դրանց արտադրությունը: Նշենք, որ այդ տիպի մեքենաները մեծ հեղինակություն ունեն նաև Հայաստանում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Պելեի կարծիքով լավագույնը Կլյուվերտն է

Ֆուտբոլի արքան հայտարարեց, որ «Ոսկե գնդակի» ամենաարժանի թեկնածուն «Այախս» թիմի 19-ամյա հարձակվող Պատրիկ Կլյուվերտն է: «Նա Հարավային Ամերիկայում մեծ ճանաչում ունի և «Այախսի» ու Հոլանդիայի հավաքականի հետ հիանալի մրցաշրջան անցկացրեց: 1996 թ. Եվրոպայի առաջնությունում իմ ֆավորիտը Հոլանդիայի հավաքականն է, որի կազմում կփայլեն Կլյուվերտը և Բերգկամպը: Աշխարհամասի առաջնության աստղերից մեկը կարող է դառնալ նաև Անգլիայի հավաքականի կիսապաշտպան Լին», ասաց Պելեն:

ԴԱՓՆԵԿԻՐՆԵՐ

Ջորկաեֆը Ֆրանսիայի լավագույն ֆուտբոլիստ

Լրագրողների միջազգային համաժողովը, որը գլխավորում է անգլիացի անգլիացի լեգենդար ֆուտբոլիս Բոբի Չարլտոնը, որոշեց եվրոպական 25 երկրների լավագույն ֆուտբոլիստներին:

Ուրախությամբ պետք է նշել, որ Ֆրանսիայում լավագույն ֆուտբոլիստ է ճանաչվել հայազգի Յուրի Ջորկաեֆը, որը գերազանց անցկացրեց 1995 թ. ֆուտբոլային մրցաշրջանը:

Ահա ըստ այդ համաժողովի Եվրոպայի մի շարք երկրների 1995 թ. լավագույն ֆուտբոլիստները.

Գերմանիա	Կլինսման
Իտալիա	Մալդինի
Հոլանդիա	Ռոնալդ դե Բուր
Պորտուգալիա	Պաուլո Սոզա
Իսպանիա	Հիերո
Ռումինիա	Սունսիանու
Թուրքիա	Հական
Շվեյցարիա	Սֆորզա
Դանիա	Վիլֆորտ
Բուլղարիա	Ստոյիչկով
Խորվաթիա	Սուկեր
Շոտլանդիա	Մըքէլիստեր
Չեխիա	Կուբա
Ռուսաստան	Օնոպկո
Անգլիա	Ալան Շիրեր

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամանորի տոների կապակցությամբ «Անուշ» ֆիրման կազմակերպում է ավանդական Ձմեռ պապի և Ձյունանուշի այցելություններ ձեր կանչով, ձեզ համար օրը և ժամին, նախապես փոխհամաձայնեցված գրաֆիկով: Ուրախ և հմայիչ Ձմեռ պապն ու Ձյունանուշը ձեզ և ձեր երեխաներին կպարգևեն ոչ միայն հաճելի, անկրկնելի և հիշարժան պահեր ու բարձր տրամադրություն, այլև ամենատարբեր նվերներ, հաճելի անակնկալներ:

Վճարման չափը որոշում եք դուք

Երևան, Էրեբունի» հյուրանոց, II մասնաշենք, 329, 334 սենյակներ Հեռ. 52-52-22, 52-52-82, երեկոյան ժամերին 24-85-24, 24-80-26

digitised by A.R.A.R.@

օրվա հետքով

ԱՇԽԱՐՀ

Ռուսաստան. Ընտրությունների վերջնական արդյունքները դեկտեմբերի 30-ին

ՄՈՍԿՎԱ, 28 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ. ՓԱՍ: Ամենայն հավանականությամբ, Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովը դեկտեմբերի 30-ին կհրապարակի Պետդումայի ընտրությունների պաշտոնական արդյունքները: Այդ մասին հայտարարել Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի նախագահ Նիկոլայ Ռյաբովը նախագահ Բ. Ելցինի հետ ունեցած հանդիպումից հետո: Հանդիպման ժամանակ խոսք չի գնացել եկող տարվա հունիսին կայանալիք Ռուսաստանի նախագահական ընտրությունների մասին:

Ամերիկացիները չեն հետապնդի Կարաջիչին եւ Մլադիչին

Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, ամերիկյան զորքերը Բոսնիայում եւ Հերցեգովինայում չեն կասեցնի այն անձանց որոնումները, ովքեր մեղադրվում են ռազմական հանցագործություններ կատարելու մեջ, այդ թվում սերբերի առաջնորդներ Ռադովան Կարաջիչի եւ Ռատկո Մլադիչի որոնումները: Այս մասին չորեքշաբթի օրը Պենտագոնում կայացած բրիֆինգի ժամանակ հայտարարել է ԱՄՆ-ի զինված ուժերի շտաբների պետերի կոմիտեի օպերատիվ բաժնի ղեկավար, գեներալ-լեյտենանտ Հոուել Էստեսը: «Երբ նրանք մեր ձեռքն ընկնեն, ապա կձերբակալենք եւ կհանձնենք իրավասու մարմիններին, ասել է ամերիկացի գեներալը, ընդգծելով, որ ընկնելով հետապնդումների ետեւից, ԱՄՆ-ի զորքերը կարող են «խրվել» Բալկաններում: Ռազմական հանցագործների հետ պատահական հանդիպման դեպքում ձերբակալումը կկատարվի, երբ դրա համար բավականին ուժեր գտնվեն»:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Օրական 1,5 մլն խմ Ռուսաստանի գազ կառաքվի Վրաստան

Ռուսաստանն օրական մեկուկես միլիոն խորանարդ մետր բնական գազ կառաքի Վրաստանի էներգետիկայի կարիքների համար: Ձմռան ժամանակաշրջանում հանրապետությունը կստանա 400 միլիոն խորանարդ մետր վառելիք Վրաստանում խոշորագույն Թբիլիսիի պետական շրջանային էլեկտրակայանի աշխատանքի համար: Հանրապետությունն արդեն վճարել է մեկ ամսվա գազի մատակարարման համար, եւ նա նաեւ միջոցներ ունի եկող ամսում վառելիքի դիմաց վճարումներ կատարելու համար: Թբիլիսիի քաղաքապետարանից ստացված տեղեկատվության համաձայն, Ռուսաստանի գազը կմատակարարվի նաեւ մայրաքաղաքի բնակելի տներ՝ պայմանով, որ բնակելի համալիրը 25 տոկոսով կատարի նախավճարները ռուսական կողմին: Ձեռնարկությունները պետք է ապահովեն 100 տոկոս նախավճարներ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԼԵՀԱՍՏԱՆ

Վարչապետ Օլեքսայի դեմ կեղծ թղթերը Մոսկվայո՞ւմ են սարքվել

Շաբաթ օրվա «Ազգն» արդեն հայտնել էր, որ Լեհաստանի նախկին նախագահ Լեխ Վալենսայի կողմից ներքին գործոց նախարար նշանակված նրա զինակից Անջեյ Միլչանովսկին իր եւ նախագահ Վալենսայի լիազորությունների ավարտման վերջին օրը ելույթ էր ունեցել Սեյմում եւ Լեհաստանի նոր նախագահ Ալեքսանդր Կվասնեւսկու զինակից, վարչապետ Յոզեֆ Օլեքսային Մոսկվայի օգտին կատարված լրտեսության մեջ էր մեղադրել: Լեհաստանի զինվորական գլխավոր դատախազը ուրբաթ օրը մերժել էր վարչապետ Օլեքսայի դեմ քննություն սկսելու Միլչանովսկու պահանջը: Դատախազը համարել է, որ Միլչանովսկու կողմից ներկայացված փաստաթղթերը բավարար չեն Օլեքսայի մեղքը ապացուցելու համար: Լեհաստանի խորհրդարանը Սեյմը վարչապետ Օլեքսիի դեմ առաջ քաշված մեղադրանքները ստուգելու համար խորհրդարանական բոլոր խմբակցությունների ներկայացուցիչներից կազմված եւ լայն ֆինանսական լիազորություններ ունեցող հատուկ մի հանձնաժողով է ստեղծել: Վարչապետ Օլեքսան մերժել է հրաժարական տալու կամ վարչապետի պարտականություններից ժամանակավորապես հրաժարվելու պահանջը: Նախագահ Ալեքսանդր Կվասնեւսկու ներկայացուցիչը հայտարարել է, որ Յոզեֆ Օլեքսայի դեմ առաջ քաշված մեղադրանքների կապակցությամբ նախագահը առաջիկա ժամանակաշրջանում մտադիր չէ որեւէ միջոցներ ձեռնարկել եւ դատախազության եւ դատարանի որոշումներին է համբերատար սպասելու: Լեհաստանում տեղի ունեցող բոլոր այս անախորժությունները եւ քաղաքական մթնոլորտի լարվածության աճը մեկնաբանները նախկին նախագահ Լեխ Վալենսայի մարտական ոճին եւ մտածելակերպին են վերագրում, որի բնավորությունը թույլ չի տալիս, որպեսզի նա պարտության հետ հաշտվի եւ պասիվ հեռանա: Ավստրիական «Standart» թերթն այդ կապակցությամբ գրել է, որ Վալենսան պարտվել չի կարողանում եւ Լեհաստանի քաղաքական մթնոլորտի հետագա թունավորմանն է աջակցում: Լեխ Վալենսան հայտարարել է, որ ինքը կպայքարի, ինչպես ինքն է ասում, արդար գործի համար, իսկ «Սոլիդարնոստ» արհմիութենական միավորումը, սատար կանգնելով նրան, հայտարարել է, որ վերսկսելու է իր պայքարը: «Սոլիդարնոստից» առաջացած «Միություն հանուն ազատության» կուսակցության խորհրդարանի առաջատար ներկայացուցիչ Անջեյ Պոտոցկին համարում է, որ վարչապետ Օլեքսայի դեմ առաջ քաշված մեղադրանքը շատ լուրջ է եւ որոշ ապացույցներից ելնելով այդ մեղադրանքին պետք է ամենայն լրջությամբ վերաբերվել, իսկ այն, որ զինվորական գլխավոր դատախազը մերժել է Օլեքսայի դեմ քննություն սկսելու պահանջը, նշանակում է միայն, որ հատուկ ծառայությունները իրենց մոտ եղած ոչ բոլոր փաստաթղթերն են դատախազին հանձնել: Պոտոցկին չի բացառել, որ վարչապետ Յոզեֆ Օլեքսային ամենաբարձր մակարդակով են դեռ մեղադրանքներ ներկայացվելու: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Լեհաստանի նախագահական ընտրություններում ձայները կիսվել են եւ Լեխ Վալենսայի կողմնակիցներն էլ նրա նման մարտականորեն են տրամադրված, այդ երկրում լուրջ ապակայունացում է սպասվում:

Անցյալ շաբաթ Վարշավայում լուրեր են պտտվել, թե վարչապետ Օլեքսայի դեմ եղած փաստաթղթերը Մոսկվայում են սարքվել: Ուրբաթ օրը «Վիբորչե» թերթը, հենվելով մի սոցիալ դեմոկրատի ասածների վրա, որն իր անունը ցանկացել է գաղտնի պահել, հաստատել է այդ վարկածը: Այդ մարդու ասելով վարչապետ Օլեքսային վերաբերվող փաստաթղթերը մի քանի միլիոն դոլլարով այժմ թոշակի անցած ՊԱԿ-ի մի գեներալից են գնվել: Գործարքը Մայորկայում է տեղի ունեցել: Փաստաթղթերը Լեհաստան է բերել լեհական հայտնի հետախույզ Մարիան Զախարսկին, որը նրանով է հայտնի, որ ամերիկացիներից ժամանակին «Փերիոր» հակահրթիռային համակարգի փաստաթղթերն է կարողացել գողանալ: «Վիբորչե» թերթի իրազեկիչի խոսքերով, Զախարսկու բերած փաստաթղթերը ընդամենը լրտեսական գրականություն են եւ Օլեքսայի մեղքը ապացուցող փաստաթղթեր չեն կարող համարվել: Իրազեկիչի կարծիքով Մոսկվան վարչապետ Օլեքսային վերաբերվող կեղծ թղթերը Լեհաստանում վիճակը ապակայունացնելու նպատակով է սարքել, ինչը կկանգնեցնի, հնարավոր է նաեւ ընդհանրապես կխափանի ՆԱՏՕ-ի եւ Եվրակառույցների կազմում Լեհաստանի ընդունումը: Դա ոչ միայն Լեհաստանի, այլ նաեւ Կենտրոնական Եվրոպայի երկրների ՆԱՏՕ-ի անդամ ընդունելու դեմ ազդեցության ավելի լավ միջոց է, քան Ռուսաստանի բողոքներն ու սպառնալիքները, որ Ռուսաստանն Արեւմուտքին աննկատելիորեն ուզում է այսպիսի միտք հուշել. «Երբ Լեհաստանի վարչապետը ռուսական հետախուզության գործակալ է, ապա ինչո՞ւ չեն կարող այդպիսին լինել նաեւ Հունգարիայի, Չեխիայի կամ Սլովակիայի վարչապետները»:

ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՈՒԶՈ՞ՒՄ ԵՔ
ստանալ ամեն առավոտ
Ձեր բնակարանում,
հիմնարկում կամ
օֆիսում
ԱՐՄԵՆՍԵՖ-ը պատրաստ է ծառայել Ձեզ

ԱՐՄԵՆՍԵՖ-ն
անցկացնում է ԱԶԳ-ի 1996 թ.
առաջին կիսամյակի ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
6 ամսվա բաժանորդագրության արժեքը՝ 10.200 դրամ:
Ընկերության ծառայողներն ամեն առավոտ մինչեւ ժամը 9-ը Ձեզ կմատուցեն «ԱԶԳ» օրաթերթի բարե համարը մայրաքաղաք Երեւանի ցանկացած հասցեում:
Դրանով իսկ դուք կխնայեք ժամանակ եւ դրամ, կխուսափեք վերավաճառողների չարաշահումներից:

ԱՐՄԵՆՍԵՖ-ի հասցեն է՝
Երեբունի հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 314 սենյակ:
Հեռ. 58-24-99

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2015. Տպաքանակը 3000. Ստորագրված է տպագրության 27. 12. 1995. Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@